

Hans Petter Vårnes

Tilrettelegging av egenorganisert aktivitet i snowboardklubber

En kvalitativ casestudie av fire snowboardklubber

Masteroppgave i idrettsvitenskap

Seksjon for kultur og samfunn
Norges idrettshøgskole, 2015

Sammendrag

Hensikten med denne studien er å undersøke hvordan egenorganisert aktivitet blir tilrettelagt for i fire snowboardklubber, sett i lys av interessenteori. Studiens forskningsspørsmål er:

Hvordan påvirker interessenter tilretteleggingen av egenorganisert aktivitet i fire snowboardklubber?

Interessenteorien tar for seg ulike sider ved en organisasjon og deres forhold til forskjellige interessenter. I denne oppgaven bidrar teorien med et deskriptivt rammeverk som først brukes til å identifisere for så å kategorisere interessenter etter deres relevans. Dette gjøres basert på hvor mange av de tre egenskapene makt, legitimitet og press interessentene har i sitt forhold til snowboardklubbene. Rammeverket brukes basert på observasjoner og tolkninger gjort av representanter fra snowboardklubbene. Ved å benytte de tre egenskapene til å beskrive interessenter kan man argumentere for en interessentenes relevans for snowboardklubben.

Dette studiet ble gjennomført som et kvalitativt casestudie. Til sammen ble det utført fire individuelle intervjuer av klubbledere for fire forskjellige klubber. Av klubbene som er inkludert i studien er to av klubbene særiddrettslag og to av klubbene undergrupper i fleriddrettslag.

Interessentene påvirker tilretteleggingen av egenorganisert aktivitet i klubbene hovedsakelig gjennom ressurser. Kategoriseringen av interessentene viser at klubbene er svært avhengig av interessentene de identifiserer. Dette vil si at interessentene i stor grad påvirker tilretteleggingen av egenorganisert aktivitet i snowboardklubbene. Særiddrettslagene tilrettelegger ved å lage og vedlikeholde offentlige railparker. Alle klubbene hevder de tilrettelegger gjennom treningene i klubben. Tre av klubbene tilrettelegger for egenorganisert aktivitet gjennom å påvirke utformingen av de tilrettelagte områdene for snowboardaktivitet i alpinanleggene.

Innhold

Sammendrag	3
Innhold.....	4
Forord	6
1. Innledning	7
1.1 Problemstilling	8
1.2 Tidligere forskning.....	9
2. Kontekstuell bakgrunn.....	12
2.1 Egenorganisert aktivitet	12
2.2 Egenorganisert aktivitet i NIF	14
2.3 Snowboardklubbene	15
2.4 Anleggssituasjonen.....	17
3. Teoretisk rammeverk	19
3.1 Interessentteori.....	19
4. Metode og design	24
4.1 Det fortolkende studiet	24
4.2 Kvalitativ forskning	25
4.3 Casestudiet.....	25
4.4 Utvalget	26
4.5 Innsamling av data.....	28
4.5.1 Det kvalitative intervjuet	28
4.6 Analyse.....	30
4.7 Validitet og reliabilitet.....	30
4.8 Generalisering	31
4.9 Min rolle som forsker	31
4.10 Etikk.....	32
5. Empiriske funn og diskusjon	33

5.1 Klubbenes tilretteleggelse av egenorganisert aktivitet	33
5.1.1 Særidrettslagene	33
5.1.2 Fleridrettsgruppene	35
5.2 Interessentenes påvirkning av tilretteleggingen av egenorganisert aktivitet i snowboardklubbene	37
5.2.1 Medlemmer/Potensielle medlemmer	37
5.2.2 Ressurspersoner	38
5.2.3 NSBF	39
5.2.4 NIF	40
5.2.5 Kommune.....	41
5.2.6 Anleggseiere	42
5.2.7 Idrettskretsen.....	43
5.2.8 Stiftelser	44
5.3 Oppsummering resultat og diskusjon	44
6. Konklusjon	47
Referanser	49
Tabelloversikt.....	54
Figuroversikt	55
Vedlegg.....	56

Forord

Tiden som student ved Norges Idrettshøgskole er plutselig over. Tiden her på skolen har gitt mye kunnskap, gode minner og venner for resten av livet. Fem år har gått fort unna men nå gleder jeg meg til å levere masteroppgaven og komme i gang med arbeidslivet. I den forbindelse vil jeg takke de som har hjulpet meg på veien.

Stor takk rettes til hovedveileder Per Øystein Hansen. Du hjulpet meg fra ide til ferdigstilt oppgave. Dine tilbakemeldinger er konkrete og konstruktive, noe som hjelper stort når man først forstår artikuleringen.

Jeg takker også bi-veileder Anna-Maria Strittmatter for god veiledning og støtte. Døren din har alltid stått åpen og jeg har fått gode svar hver gang jeg har spurt.

Uten tilgang til informantene hadde denne oppgaven ikke vært mulig. Takk til alle som stilte opp på intervjuer tross travle arbeidshverdager. Til dere klubber der ute, fortsett med den gode jobben dere gjør!

Til mine medstudenter, takk for faglige diskusjoner, ikke så faglige diskusjoner, treningstimer, kaffepauser og henging i kantinen gjennom disse årene. Dere vet hvem dere er.

Jeg vil også takke min kusine Tonje, eller søskenbarn som vi sier på Gjøvik, for korrekturlesing og konstruktive innspill. Du kan ha reddet hele oppgaven!

Til slutt vil jeg takke min samboer, Thilde, uten deg hadde ikke dette gått.

Hans Petter Vårnes

Oslo, mai 2015

1. Innledning

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) har suksess med barne- og toppidretten, men sliter med frafall i ungdomsidretten (Hanstad, Breivik, Sisjord, & Skaset, 2011; Seippel, 2005; Skille, 2005). 75 % av alle barn i Norge er medlem i et idrettslag, mens kun 14,5 % av den norske befolkning over 15 år trener og konkurrerer i idrettslag (Breivik, 2013). Selv om man faller fra den organiserte idretten betyr ikke det at man faller ut av all aktivitet (Seippel, 2005). Ungdom driver egenorganisert aktivitet i form av friluftsliv, trim og nye idretter som for eksempel snowboard, surfing, BMX, og kiting (Breivik, 2011).

Det egenorganiserte var meget sentralt for aktivitetene som oppstod under fritidsbevegelsen på 1960 og 1970-tallet. Mer tid til overs førte til at middelklasse-ungdom stilte spørsmål ved det etablerte. Et utfall var at ulike aktiviteter ble testet ut som ikke ble tilbudt av de etablerte idrettsorganisasjonene. Her var individualitet, ekspressivitet og samarbeid viktig og fokuset var på lek og personlig utvikling, ikke hvem som var best. (Humphrey, 1996)

Snowboard er en av aktivitetene som oppstod under fritidsbevegelsen og i Norge i dag er snowboard organisert i NIF gjennom Norges Snowboardforbund (NSBF). Tall fra Alpinanleggenes Landsforening (ALF) viser at det i 2013 var 178.000 unike brukere av skianlegg i Norge som kjørte snowboard (Akselsen, 2013). Likevel har medlemstallet i snowboardforbundet ligget på 3.100-4.000 de siste ti årene (NSBF, 2014).

Egenorganisert aktivitet er meget utbredt i snowboard, men vi vet lite om hvordan NSBF og klubbene tilrettelegger for egenorganisert aktivitet.

Så langt er det ikke publisert noen studier om tilrettelegging av egenorganisert aktivitet innenfor idrett. De studiene som ser på egenorganisert aktivitet fokuserer hovedsakelig på forholdet mellom allsidighet og spesialisering i forhold til prestasjon (Côté, Baker, & Abernethy, 2007; Côté, Baker, & Abernethy, 2003; Gilberg & Breivik, 1999). Det finnes også en rapport fra 1999 som kartlegger norske barns egenorganiserte aktivitet (Mjaavatt, 1999).

Innenfor snowboard er det gjort vesentlig mer forskning. Av interesse for denne studien er Brekke (2003) og Steen-Johnsen (2008) sine bidrag der de argumenterer for at NSBF opplever spenninger på grunn av ulike institusjonelle forventninger fra snowboardklubbene og andre mer formelle aktører som for eksempel NIF. Disse spenningene stammer fra verdiene i snowboard, som nevnt tidligere, og gjør at NSBF tilpasser krav fra NIF til klubbene. Dette beskriver forholdet mellom NSBF og klubbene ved at NSBF må finne alternative måter for å skape aktivitet og utvikle klubbene for at miljøet skal beholde de opprinnelige verdiene.

1.1 Problemstilling

Denne studien har til hensikt å finne ut hvorvidt klubbene klarer å tilrettelegge egenorganisert aktivitet og hvilke interessenter som bidrar til dette. For å finne ut av dette brukes Mitchell, Agle, and Wood (1997) sitt rammeverk med makt, legitimitet og press, rammeverket for å identifisere og kategorisere interessenter etter relevans. På bakgrunn av dette er min problemstilling:

Hvordan påvirker interessenter tilretteleggingen av egenorganisert aktivitet i fire snowboardklubber?

Studiens bidrag er å kaste lys over situasjonen rundt den egenorganiserte aktiviteten i snowboardklubber. Den egenorganiserte aktiviteten er essensiell i snowboard. Ved å studere egenorganisert aktivitet gjennom snowboard vil studien være til nytte for andre idretter som også representerer egenorganiserte miljøer. Slik sett vil studien være et bidrag til hvordan klubber, særforbund og idrettskretser kan arbeide for å legge til rette for egenorganisert aktivitet. Det vil også være et innspill til NIFs organisering, spesielt med tanke på fordelingen av aktivitetsmidler.

Studien er et casestudie der jeg studerer tilretteleggingen av egenorganisert aktivitet i fire snowboardklubber. For å kunne studere caset har jeg laget to analyse spørsmål, det første er: *Hvordan legger de fire klubbene til rette for egenorganisert aktivitet?*

Spørsmålet retter fokus på om det er forskjeller i måten klubbene håndterer situasjoner som kan sammenlignes. Jeg ser etter konkrete tiltak klubbene gjør for å fremme aktivitet. Tiltakene sier noe om klubbens mål, slik sett bygger det første analyse spørsmålet opp under det neste analyse spørsmål: *Hvilke interessenter er snowboardklubbene mest avhengig av for å legge til rette for egenorganisert aktivitet, og på hvilken måte?*

Dette todelte spørsmålet har til hensikt å finne ut hvem som påvirker tilretteleggingen av egenorganisert aktivitet i snowboardklubbene og på hvilken måte, sett fra snowboardklubbens perspektiv. Interessentteorien tar for seg ulike sider ved en organisasjon og deres forhold til forskjellige interessenter. Teorien bidrar med verktøy til å finne ut hvilke interessenter man burde vie oppmerksomhet i ens virke for å nå sine mål (Mitchell et al., 1997). De to analyse spørsmålene henger sammen ved at man kan knytte bidragene fra interessentene til de forskjellige tiltakene klubbene gjør.

Studien er strukturert slik at neste kapittel (2.0) definerer de kontekstuelle rammene. Kapittel 3.0 redegjør for det teoretiske rammeverket. Mine metodiske valg blir forklart i kapittel 4.0. Resultatene blir fremstilt og diskutert i kapittel 5.0 før det konkluderes studien i kapittel 6.0.

1.2 Tidligere forskning

Det ikke gjort noen forskning som har til hensikt å finne ut hvordan snowboardklubber eller andre idrettslag tilrettelegger for egenorganisert aktivitet. Det finnes flere rapporter og studier som beskriver den fysiske aktiviteten og utviklingen i Norge. Her er egenorganisert aktivitet svært sentralt. Forskning rettet mot snowboard fokuserer på trekk ved kulturen og miljøet (Humphrey, 1996; Thorpe, 2004), og den historiske utviklingen (Heino, 2000; Howe, 1998; Rinehart, 2000).

Blant studiene som er gjort vedrørende fysiske aktivitet blant Norges befolkning er det mest omfattende arbeidet er gjort av Breivik (2013). Basert på tall fra Norsk Monitor i perioden 1985 til 2011 presenterer Breivik (2013) en samlet fremstilling av fysisk aktivitet i den norske befolkningen. Hovedfunnene er at folk i større grad trener alene og med venner eller i treningsstudioer og at idretten i større grad er preget av kulturer og

miljøer med forskjellig verdiprofil. Dette gjelder blant annet ved inntøget av de nye idrettene som for eksempel snowboard.

På bakgrunn av tall fra 2011 sier 64,9 prosent av den norske befolkningen over 15 år at de er fysisk aktive 1-4 ganger i uken. Av disse 64,9 prosentene er det 95,1 prosent som driver egenorganisert aktivitet mens det er 18,7 prosent som trener i idrettslag. Det vil si at idrettslagene er en beskjeden arena for trening for de over 15 år. Breivik (2013) peker på at det er en generell oppfatning om at idrettsbevegelsen dekker topp og bredde, og det er idrettslagene som er ryggraden i masseidretten. Breivik (2013) mener dette ikke er tilfelle ettersom de fleste trener på egenhånd, med venner eller med familie. I en studie om barns deltagelse i idrett og egenorganisert aktivitet (Hansen, 2000) viser resultatene at også barn mellom 3-7 driver mest med egenorganisert aktivitet og minst tid i spesialisert idrett.

Videre finner (Breivik, 2013) at det ungdom faller fra den organiserte idretten og at det ikke skjer noen nyrekruttering i ungdomsårene.

I 2011 var det følgende aktiviteter som i prosent favnet flest: fotturer i skog og mark 66,3 prosent, sykling til jobb 41,9 prosent, skiturer i skog og fjell 40,8 prosent, styrketrening 39 prosent, jogging 33,9 prosent, fotturer på fjell og vidde 32,7 og langrenn 24,1 prosent (Breivik, 2013). I 2011 var det 3,7 prosent av den norske befolkningen over 15 år som sa at de kjørte snowboard mer enn en gang i uken. Snowboard som aktivitet er det.

(Hansen, 1999) rapport "Ung og aktiv" finner blant annet at grunnene til at ungdom slutter i organisert idrett er at det er kjedelig, tidspress i forhold til skole og arbeid og at de ønsker å være sammen med venner. (Sisjord, 1993) finner blant annet at ungdom som slutter oppgir de samme grunnene for å slutte, som ungdom som fortsetter oppgir for å fortsette. På bakgrunn av dette kan man si at ungdom som slutter ikke finner NIF sitt tilbud tilstrekkelig.

Skille (2005) forsker på hvorvidt ungdom (16-19) deltok i nye aktiviteter i tilknytning til Storbyprosjektet. Storbyprosjektet ble implementert av NIF med hensikt å aktivisere ungdom som ikke er med i idrettslag gjennom nye idretter med hovedfokus på

lavterskel. Skille (2005) finner blant annet at de nye aktivitetene gir de som allerede er organisert flere muligheter til å aktivisere seg enn å tiltrekke seg nye. Dette kan være på grunn av at de nye aktivitetene innføres og organiseres av personer tilknyttet den tradisjonelle idretten og dermed drar med seg dens verdier og tradisjoner. Noe som begrenser utviklingen av de nye idrettene.

2. Kontekstuell bakgrunn

For å forså hvordan egenorganisert aktivitet tilrettelegges i snowboardklubbene må man ta inn over seg trekk ved NIFs organisering som påvirker tilretteleggingen. I dette kapitlet vil det bli gjort rede for egenorganisert aktivitet i Norsk idrett. Egenorganisert aktivitet vil bli definert. Deretter vil trekk ved NIF og de intervjuede klubbene som har relevans for tilretteleggingen av egenorganisert aktivitet bli beskrevet. Til slutt vil anleggssituasjon i klubbene knyttet til studien bli beskrevet.

Men først er det noen ting med NIF som må avklares. Med NIF menes den samlede paraplyorganisasjonen for all organisert idrett i Norge. Alle idrettslagene i NIF er selveiende juridiske enheter med idrett som formål. Hvert organisasjonsledd i NIF har årsmøter og velger egne styrever. Idrettslagene må følge NIFs Lov, som inneholder basis lovnormer for alle typer organisasjonsledd i NIF. (Enjolras, Waldahl, & Seippel, 2011)

2.1 *Egenorganisert aktivitet*

Begrepet egenorganisert aktivitet består av to ord, egenorganisert og aktivitet. Med aktivitet menes fysisk aktivitet, dette defineres som ”all kroppsbevegelse som følge av muskelarbeid, og som fører til økt energiforbruk” (Henrikson & Sundberg, 2008, p. 8). Begrepet egenorganisert aktivitet blir brukt i flere sammenhenger som forskning og politiske dokumenter, i Meld. St. 26 (2011-2012) defineres begrepet på følgende måte:

Idrett og fysisk aktivitet for alle innebærer at staten gjennom sin virkemiddelbruk skal legge til rette for at alle som ønsker det skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet. Med idrett forstås i denne sammenheng trening og konkurransevirkosomhet i den organiserte idretten. Fysisk aktivitet refererer til egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter (Meld. St. 26 (2011-2012, p. 69)).

I St. Meld. (2011-2012) defineres egenorganisert fysisk aktivitet som aktivitet som ikke er organisert gjennom den organiserte idretten. Den organiserte idretten brukes her som en samlebetegnelse på alle organisasjonsledd knyttet til NIF. Med organisert idrett menes derfor den fysiske aktiviteten man utfører tilrettelagt i regi av idrettsla. Om aktiviteten er egenorganisert kommer også an på motivasjonen for- og intensiteten på aktiviteten: ”På samme måte kan ulike ski-aktiviteter utøvd i samme anlegg være

[organisert] idrett, egenorganisert trening eller friluftsliv avhengig av intensitet eller motivasjon for aktiviteten” (Meld. St. 26 (2011-2012, p. 109)). Altså er egenorganisert aktivitet aktivitet som ikke skjer i regi av den organiserte idretten. Om aktiviteten er egenorganisert avhenger også av motivasjon for aktiviteten. For eksempel vil aktivitet som er initiert av en trener være organisert idrett.

Côté, Baker og Abernethys (2003) beskriver egenorganisert aktivitet gjennom *bevisst lek og bevisst trening*. Med bevisst lek legger de til grunn allsidig idrettslig praksis og lekpreget fysisk utfoldelse. Det faller mellom fri lek i naturen og organisert idrett fordi det gir barna eller de voksne frihet til å modifisere regler og parameterne ved aktiviteten. På denne måten møtes deltagerens behov og etterspørselen til for eksempel utviklingsnivå og glede (Côté et al., 2003). Ubevisst lek karakteriseres ved aktiviteten og utfoldelsen har egenverdi, den er lyst betont, lekpreget og fokuset er på selve utfoldelsen. Aktiviteten er egenstyrt, indre motivert og finner sted i flere ulike kontekster. I motsetning karakteriseres bevisst trening ved at aktiviteten har instrumentell verdi, aktiviteten er resultatorientert og gjennomføres med et seriøst tilsnitt. Det er klare og eksplisitte regler og lite romslighet for alternativ eller supplerende aktivitet som ikke anses prestasjonsfremmende. Aktiviteten er styrt av andre enn de som gjør aktiviteten og den finner sted i spesialiserte kontekster (Côté et al., 2003).

Gilberg og Breivik (1999) hevder at aktiviteten er egenorganisert når det skjer på utøverens initiativ og at det ikke er voksenstyrt. Egenorganisert aktivitet beskrives som den spontane aktiviteten med kameratgjengen, søsken eller på egenhånd.

Både i forskningen og i Meld. St. 26 (2011-2012) defineres egenorganisert aktivitet som aktivitet som ikke er organisert idrett, videre knyttes det til motivasjonen for aktiviteten. For eksempel vil aktivitet som skjer til tidspunkter satt av en trener være organisert, mens aktivitet som skjer på utøverens og/eller utøvernes eget initiativ vil være egenorganisert. For eksempel hvis en trener foreslår at utøverne skal ta en lang løpetur i løpet av helgen vil løpeturen være egenorganisert aktivitet om utøverne gjør dette. Hvor aktiviteten skjer har ikke utslag på om aktiviteten er egenorganisert eller organisert.

2.2 Egenorganisert aktivitet i NIF

NIF har som hovedmål å ivareta medlemmenes interesser (Enjolras, 2004). Som paraplyorganisasjon skal NIF innfri fire oppgaver: 1. artikulere medlemmenes krav og interesser; 2. skaffe relevant informasjon for politiske beslutninger; 3. skaffe ressurser til sine medlemmer; 4. sikre politiske beslutninger legitimitet (Enjolras, 2004).

I lys av egenorganisert aktivitet viser som sagt tidligere forskning at de som slutter i organisert idrett slutter på grunn av at de ikke finner aktivitetstilbudet i NIF tilstrekkelig. NIF må sikre at de handler på vegne av sine medlemmer. Et eksempel på dette er NIFs innflytelse på anleggspolitikken: «NIF skal utarbeide en anleggspolitisk handlingsplan som skal ta utgangspunkt i anleggsbehovet definert gjennom særforbundene» (NIF, 2007). NIF skaffer relevant informasjon for politiske beslutninger gjennom særforbundene, videre skaffer de ressurser til medlemmene gjennom å påvirke anleggspolitikken.

Særforbundene har ansvar for aktivitetsutviklingen i enkeltidretter og for å utvikle egne idrettspolitiske mål (Enjolras, 2004). Et eksempel på dette finner man i NSBFs strategiplan for perioden 2013-2017. NSBF definerer sin målgruppe som hver eneste snowboarder og spesifiserer dette med klubber, egenorganiserte, team og profiler (NSBF, 2013). Videre er det et prioritert satsningsområde for NSBF å ”Sikre statlig støtte til anlegg for egenorganisert aktivitet” (NSBF, 2013, s. 4).

I NIFs (2010) Anleggspolitisk Handlingsplan for norsk idrett blir det eksemplifisert at anleggssituasjonen for snowboard er vanskelig på grunn av at anleggene ”lokaliseres i forbindelse med kommersielle anlegg”. Dette følges opp med ”NIF sentralt skal arbeide for at bestemmelsene for tildeling av spillemidler til idrettsanlegg skal bli tilstrekkelig fleksible slik at endrede idrettslige og aktivitetsmessige utviklingstrekk ivaretas” (NIF, 2010, p. 2).

Eksemplet viser det Steen-Johansen (2008) beskriver som spenninger som oppstår i forholdet NIF, NSBF og snowboardklubbene. NSBF havner mellom ulike institusjonelle forventninger. På den ene siden stiller NIF krav om mer formalitet. På den andre siden kommer snowboardkulturens verdier; individualitet, lek og opprør mot formelle systemer. Legitimiteten de har i miljøet tillater NSBFs interaksjon med de mer

formelle organisasjonene. Avslutningsvis antyder Steen-Johansen at en videre analyse av denne tosidige utviklingen kunne vise en mulig dekopling. Dette reiser flere spørsmål som for eksempel at NSBF burde velge en av veiene, eller om NIF burde ta hensyn til måten NSBF organiserer seg på og se det som et ønske om endring.

I følge Enjolras (2004) baseres forbundenes makt og innflytelse innenfor NIF seg på ressurser, størrelse og legitimitet. De største forbundene og kretsene er forholdsvis mindre avhengige av NIF sentralt og har dermed større makt og innflytelse innenfor systemet. Makt og legitimitet for forbund varierer med fire forhold: 1) hvor mange medlemmer organisasjonen har (breddeidrett), 2) hvor konkurransedyktig forbundet er i nasjonale og internasjonale stevner (toppidrett), 3) hvor etterspurt idrettsgrenen er av publikum og media, og 4) hvor effektivt forbundet er til å innfri samfunnsmessige mål (Enjolras, 2004).

NSBF har 3208 medlemmer fordelt på omtrent 52 klubber (NSBF, 2014). Dette er lite i forhold til for eksempel fotballforbundet som hadde 366.579 medlemmer fordelt på 1.869 klubber i følge idrettsregistreringen fra 2013 (NFF, 2015). NSBF har et av verdens mestvinnende landslag, i sesongen 2013-2014 tok landslagsutøverne 22 pallplasseringer i de største internasjonale konkurransene (NSBF, 2014), blant annet en sølvmedalje i slopestylekonkurransen under OL i Sochi (se vedlegg 1). Tall fra FIS (2015) viser at snowboard var den nest mest sette blant grenene under OL i Sochi 2014 med over 40.000.000 seere globalt. Størrelsen på NSBFs medlemsmasse gjør at de ikke innfrir samfunnsmessige mål som for eksempel folkehelse. NSBF er et lite særforbund men de er konkurransedyktige og en etterspurt idrett internasjonalt.

2.3 Snowboardklubbene

Det er fire klubber inkludert i denne studien. Av de fire klubbene er det to særiddrettslag og to undergrupper fra fleriddrettslag. Et fleriddrettslag består av flere grupper med ulike idretter (Enjolras et al., 2011). For eksempel er Heming Adrenalin er en undergruppe i IL Heming. IL Heming er Norges største fleriddrettslag med over 5.527 medlemmer per 31.12.2014 (IL Heming, 2014b). Heming Adrenalin er en av åtte undergrupper. NIL snowboard er en av fem undergrupper i Nannestad IL som har over 616 medlemmer per 31.12.2014 (Nannestad IL, 2015). Oslo Sidelengs og Bodø BK er begge særiddrettslag. Det vil si at klubben kun driver en idrett (Enjolras et al., 2011).

Heming Adrenalin har de to ansatte, en 100 prosent stilling som sportssjef og 50 prosent på administrasjon, i tillegg har de timebetalte trenere fra snowboardmiljøet (IL Heming, 2014a). Ingen av de andre klubbene har ansatte, de baserer seg kun på frivillig arbeid. Altså er de andre klubbene helt avhengig av frivillig innsats for at klubben skal overleve og er derfor mer utsatt enn Heming Adrenalin.

Alle klubbene tilbyr treninger for sine medlemmer gjennom hele året. Heming IL har for eksempel to treninger i uken vinter og vår, mens de har tre dager i uken på høsten. I tillegg har de en konkurransegruppe for de som ønsker å satse, denne gruppen har flere treningstimer enn resten av utøvergruppen (IL Heming, 2014a). NIL Snowboard har også to til tre treninger i uken. I tillegg tilbyr de egne jentetreninger og tilrettelagte treninger for funksjonshemmede (Nannestad IL, 2015). Særidrettslagene har samlinger en gang i uken på vinterstid, men Oslo Sidelengs har også longboardsamlinger hele sommerhalvåret (Oslo Sidelengs, 2015; Bodø BK, 2015)

Tabell 1: Klubbene som er inkludert i studien, antall medlemmer, kostnad for medlemskontingent og klubbens organisering.

Representant fra	Antall medlemmer (NSBF, 2015)	Kostnad for medlemskap per år (NSBF, 2015)	Type klubb
Oslo Sidelengs	93	200,-	Særidrettslag
Bodø BK	85	200,-	Særidrettslag
Heming IL - Adrenalin (Oslo)	41	350,- + 2100,- vår + 3750,- høst	Gruppe i fleridrettslag
Nannestad IL - Snowboard	55	150,- + 1100,-	Gruppe i fleridrettslag

Det er antall medlemmene som avgjør hvor mye klubben får i støtte gjennom NIF systemet. Oslo Sidelengs har flest medlemmer mens Heming Adrenalin har færrest (se tabell 1). I tillegg har alle klubbene medlemskontingent. Fleridrettsgruppene har også treningsavgift i tillegg til kontingenten og denne utgjør en vesentlig sum. For eksempel har Heming Adrenalin delt opp året i tre deler: vinter, vår (barmark) og høst (barmark), for å være med på alle tre delene må et medlem betale 7950,- i tillegg til kontingenten (Heming.no, 2015). Medlemmene betaler kontingent en gang i året mens de selv velger hvor mange av tilbudene de vil være med på. NIL snowboard har en treningsavgift for

hele året, avgiften gir utøverne tilgang til all aktivitet arrangert av klubben den sesongen (nannestadil.no, 2015). Bodø BK og Oslo Sidelengs har kun kontingent, denne dekker deltagelse på alle aktiviteter arrangert av klubben (Oslo Sidelengs, 2015; Bodø BK, 2015). Treningsavgift og kontingent utgjorde 67 prosent av driftsinntektene til Heming Adrenalin for 2014-2015 sesongen (IL Heming, 2014b), mens for Oslo Sidelengs utgjorde den 26 prosent av driftsinntektene for samme sesong (Oslo Sidelengs, 2015). For Heming Adrenalin utgjorde tilskudd fra NIF 16 prosent av inntektene for 2014-2015 sesongen (Heming, 2014b), mens for Oslo Sidelengs utgjorde tilskudd fra NIF 36 prosent for samme sesong (Oslo Sidelengs, 2014). Dette kan tyde på at særiddrettslagene er mer avhengig av støtten fra NIF enn fleridrettsgruppene.

2.4 Anleggssituasjonen

Som de fleste andre idretter er snowboard også avhengig av anlegg. Snowboardaktiviteten i klubben skjer hovedsakelig i alpinanlegg. Som tidligere nevnt er anleggssituasjonen knyttet til snowboard vanskelig på grunn av at snowboardaktiviteten lokaliseres i forbindelse med kommersielle anlegg. Alpinanleggene har tilrettelagte områder eller *parker* hvor snowboarderne kan utfolde seg. Parkene består av ulike elementer som kuler, hopp, rails og bokser. Disse må lages og vedlikeholdes av tråkkemaskiner. Klubbene har også aktivitet på sommeren. Da utøves aktiviteten i haller med tilrettelagt utstyr som trampet, trampoline og tjukkas.

Klubbenes relasjon til sine anlegg varierer. For eksempel har Nannestad IL opprettet en stiftelse som eier alpinanlegget. IL Heming har også opprettet en stiftelse som eier Heminghallen som er hallen klubben trener i. Dette gjør at klubben naturlig har en dialog med anlegget. Klubbene må fortsatt betale heiskort og leie i anleggene men relasjonen er der. Særiddrettslagene har ingen lignende forhold til anleggene de benytter.

En vesentlig faktor ved bruk av alpinanlegg er at man må betale for heiskort. Dette gjør at snowboardaktiviteten skiller seg fra for eksempel fotball eller skiaktiviteten ved at snowboardutøverne må betale for å få tilgang til anlegget der aktiviteten utøves. Det er rimelig å anta at dette er forhold som høyner terskelen for deltagelse.

Prisene på heiskort varierer fra anlegg til anlegg. Et dagspass i de tre lokale anleggene koster fra 270-390 kr for voksne og fra 190-315 kr for unge under 14 år. Mens

sesongkort for voksne koster fra 2900-4450 kr og fra 2650-3830 kr for unge under 14 år (Nannestad Skisenter, 2015; Oslo Vinterpark, 2015; Sulitjelma Fjellandsby, 2015).

Anleggenes beliggenhet i forhold til bebyggelse varierer også. Bodø BK har for eksempel en times kjøring fra Bodø til sitt lokale alpinanlegg. Klubbene tilknyttet Oslo har anlegg mer sentrumsnært og det går kollektivtransport helt frem til alpinanleggene. Beliggenhet kan oppleves som en faktor som hever terskelen for deltagelse i klubben.

De største alpinanleggene er kommersielle anlegg. Dette innebærer at de er eide av kommersielle aktører som baserer driften på profitt. Derfor vil det være rimelig å anta at parkene som bygges anses som gunstige for driften av anlegget.

3. Teoretisk rammeverk

Dette kapitlet har til hensikt å presentere studiens bruk av interessenteorien. Kapitlet gjør rede for Mitchell et al. (1997) sitt rammeverk med makt, legitimitet og press, rammeverket brukes deskriptivt for å identifisere og kategorisere interesser etter relevans.

3.1 *Interessteori*

Etter Freemans (1984) utgivelse av boken *Strategic Management: A Stakeholder Approach* er *interessent* blitt et anerkjent konsept blant ledere og akademikere. Interessenteorien tar utgangspunkt i at en organisasjon har et sett med ulike interesser og at disse vil være avgjørende for hvordan organisasjonen kan og bør handle. Forskningen som benytter interessenteori forsøker å belyse hvilke interessentgrupper som fortjener eller krever ledelsens oppmerksomhet, og hvem som ikke fortjener eller krever den. (Freeman, 1994, p. 5) uttrykker det slik: "the principal of who or what really counts".

I følge Parent (2008) kan interessenteori fokusere på den sentrale organisasjonen, interessentene og/eller relasjonene den sentrale organisasjonen har til sine interesser. Donaldson og Preston (1995) hevder de finner tre forskjellige tilnærminger i forskning som benytter interessenteori: deskriptive, instrumentelle og normative. Den deskriptive tilnærmingen kan ses på som en beskrivelse av organisasjonens natur. Det kan for eksempel være hvordan et styret tenker om interessene til sine interesser. Den instrumentelle tilnærmingen blir brukt til å påpeke sammenhenger eller gap mellom hvordan en organisasjon driftes og ledes kontra organisasjonens mål. Den normative tilnærmingen gir moralske og/eller filosofiske retningslinjer for den sentrale organisasjonen (Donaldson & Preston, 1995).

Mitchell et al. (1997) bidrar med et rammeverk for klassifisering av interesser basert på en normativ antagelse om at egenskapene makt, legitimitet og press definerer feltet av interesser. Altså, de enheter som en ledelse burde ta hensyn til. Med utgangspunkt i klassifiseringen, hevder Mitchell et al. (1997) at man kan si noe om en interesses *relevans* for den sentrale organisasjonen. Det engelske begrepet Mitchell et al. (1997, p.

854) benytter for relevans er *saliency*, de definerer det som: “the degree to which managers give priority to competing stakeholder claims”. Rammeverket som klassifiserer interessenter gir verktøy i form av begreper. Dette for å beskrive ledelsens oppfatning av situasjonen og hvordan de prioriterer relasjonene til sine interessenter. Rammeverket beskrives i detalj senere i kapitlet.

Mitchell et al. (1997) hevder også at klassifiseringen av interessentene kan brukes til å forutsi ledelsesadferd, hvordan interessenter forandrer klassifisering og hvordan dette påvirker ledelsen.

Et sentralt spørsmål ved interessentteorien er identifikasjon og prioritering av interessenter (Carroll & Buchholtz, 1996; M. E. Clarkson, 1995; Donaldson & Preston, 1995; Freeman, 1984). Interessenter kan være personer, grupper, nabolag, organisasjoner, institusjoner, samfunn, til og med naturen er regnet som en potensiell interessent. Selv om det er enighet om hvem som kan være interessenter mener Mitchell et al. (1997) at det er vanskeligere å avgjøre hva en interesse er. Det er en pågående diskusjon om definisjonen av interessenter. (Mitchell et al., 1997) hevder det er på grunn av at det ikke er en klar definisjon på hva en interesse er, det er jo det som sier noe om hva som ”really counts”. Windsor (1992) hevder at definisjonene av interessenter skiller betraktelig i forhold til om forskeren ser bredt eller smalt på en organisasjons felt av interessenter. Freeman (1984, p. 46) definerer en interessent slik: "A stakeholder in an organization is (by definition) any group or individual who can affect or is affected by the achievement of the organization's objectives". Dette er en av de bredeste definisjonene i litteraturen da den åpner opp for nær sagt alle (Mitchell et al., 1997). Interessen kan gå begge veier ettersom *alle som kan påvirke eller som er påvirket* inkluderes. Videre er det ingen forbehold om gjensidighet i involveringen mellom partene, noe det for eksempel er i definisjoner som involverer relasjoner, transaksjoner eller kontrakter. I motsetning gir Clarkson (1994, p. 5) en av de smalere definisjonene av interessenter: "Voluntary stakeholders bear some form of risk as a result of having invested some form of capital, human or financial, something of value, in a firm. Involuntary stakeholders are placed at risk as a result of a firm's activities. But without the element of risk there is no stake". I denne definisjonen kan en interesse leses som noe som kan mistes. Mitchell et al. (1997) hevder at man ved å bruke risiko for å karakterisere interesser begrenser interessentfeltet til å kun gjelde de med legitime krav.

For brede definisjoner gjør at alle som har noe som helst å gjøre med organisasjonen blir talt med selv om de ikke har noen innvirkning på organisasjonen. Forskere som bruker brede definisjoner fokuserer ofte på interessenters makt over den sentrale organisasjonen, uavhengig av eventuelle legitime krav (Mitchell et al., 1997). En smal definisjon gir oversikt over aktører man må interagere med på nåværende tidspunkt. Forskere som bruker smale definisjoner fokuserer ofte på interessenters legitimitet, enten det er gjennom kontrakter, juridisk eller moralsk (Mitchell et al., 1997).

I denne studien redegjøres det for snowboardklubbene (de sentrale organisasjonene) og relasjonene de har til sine interessenter. Det benyttes en deskriptiv tilnærming for å kunne gi økt forståelse av hvordan snowboardklubbene forstår sine interessentfelt. Mitchell et al. (1997) sitt rammeverk med makt, legitimitet og press blir brukt for å gjøre dette. Interessentene klassifiseres ut i fra klubbrepresentantenes perspektiv. Det vil derfor være viktig å ha en bred nok definisjon slik at ingen interessenter blir utelatt. Oppgaven støtter seg på Näsi (1995, p. 19) sin definisjon av en interessent med noen modifikasjoner; en interessent "interact[s] with the firm and thus make its operation possible". En interessent er en som interagerer med snowboardklubben og dermed påvirker tilretteleggingen av egenorganisert aktivitet. Mitchell et al. (1997) hevder at definisjonen går ut fra at den sentrale organisasjonen er avhengig av interessenten som dermed har makt over den sentrale organisasjonen. Med interaksjon menes at det er en relasjon mellom interessenten og snowboardklubbene, relasjonen karakteriseres ved bruk av Mitchell et al. (1997) sitt rammeverk.

I følge Mitchell et al. (1997, pp. 865-866) kan en interessent med makt påvirke organisasjonen til å handle slik interessenten ønsker, uavhengig av hva organisasjonen opprinnelig ønsker. Man har tre former for makt; tvangsmakt, utilitistisk makt og normativ makt. Tvangsmakt er makt i form av fysiske maktutøvelser som for eksempel ved bruk av våpen og vold. Terroristenes bombing i forkant av de olympiske leker i Athen 2004 er ett eksempel på en interessent som bruker tvangsmakt. Utilitistisk makt er makt gjennom ressurser som materielle goder, penger og tjenester. Mange av kontraktene mellom profesjonelle utøvere og sponsorer baseres på utilitaristisk makt ved at sponsoren lover klær, penger og andre goder mot resultater. Normativ makt er symbolsk påvirkning i form av normer og verdier. Et fotballag kan bruke normativ makt ved å bruke symboler som at "byen har en tippeligaklubb" for å overbevise byen og

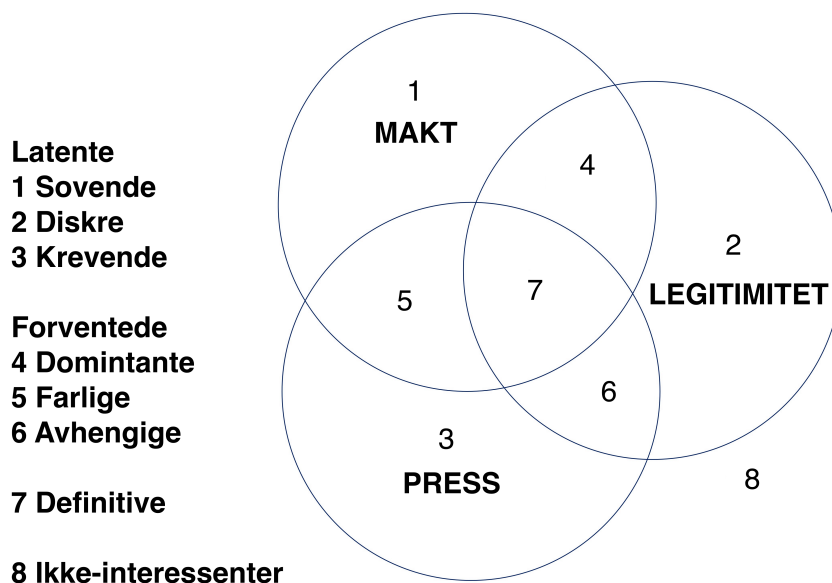
kommunen om at de trenger en ny stadion. Med tanke på relasjoner har den ene parten makt over den andre i den grad den har eller kan tilegne seg tvangs-, utilitaristisk- og/eller normativ makt med den hensikt å utøve sin vilje ovenfor andre (Mitchell et al., 1997).

At en interessent har legitimitet vil si at dens handlinger ses som passende i en gitt sosial kontekst (Suchman, 1995). Legitimitet sier noen om hvem som virkelig betyr noe (Mitchell et al., 1997). Wood (1991) deler inn legitimitet i individuell, organisatorisk og sosial legitimitet. Individuell legitimitet bygger på ledelsens og ansattes personlige ansvar for organisasjonens handlinger som medfører forpliktelser ovenfor aktører som berøres av organisasjonens aktivitet. For eksempel vil personer med verv idrettslagets styre og eventuelt ansatte kunne gjøres ansvarlige for idrettslagets handlinger. Organisatorisk legitimitet er organisasjonens forpliktelser ovenfor de berørte aktører i det feltet de opererer innenfor. Dette innebærer at idrettslaget har et ansvar ovenfor kommunen de tilhører, at de oppfyller formelle krav fra NIF eller at de forholder seg til andre idrettslag i samme område. Sosial legitimitet er organisasjonens interaksjon med aktører som samfunnet mener de skal forholde seg til.

Press bygger på interessentenes påståtte behov for oppmerksomhet og det er to krav for at press skal oppstå. Det må knyttes et tidspress til behovet og det må oppfattes som kritisk for aktøren. En interessent som får press kan gjøre at det interessenten går fra å være uinteressant for organisasjonen til at interessenten kan påføre organisasjonen store konsekvenser. Dette gjør i følge Mitchell et al. (1997) at teorien går fra å være statisk til å være dynamisk. Et eksempel på en situasjon der en interessent klarte å påvirke gjennom press er når fanklubben til fotballklubben Manchester United klarte å stoppe Rupert Murdochs forsøk på å kjøpe klubben (Walsh & Brown, 1999). Det var ikke før Murdoch truet med å kjøpe at fanklubben reagerte.

Mitchell et al. (1997) deler inn interessentgruppene i fire kategorier (se Figur 1): ikke-interessenter (Innehar ingen av egenskapene), latente interessenter (innehar en av egenskapene), forventede interessenter (innehar to av egenskapene) og definitive interessenter (innehar tre av egenskapene). De definitive interessentene er mest aktive og har størst evne til å påvirke. Forventede interessenter, som inneholder avhengige (innehar press og legitimitet), farlige (innehar makt og press) og dominante (innehar

makt og legitimitet), har sterke interesser i utfallet i en gitt sak, men mangler en av egenskapene noe som gjør de til veldig relevante interessenter. Latente interessenter, som inneholder sovende interessenter (innehar makt), diskre interessenter (innehar legitimitet) og krevende interessenter (innehar press), og ikke-interessenter krever litt mer en passiv overvåking ettersom egenskapene hos interessentene kan endres ved at noen tilegner seg egenskaper eller at interessenter slår seg sammen.

Figur 1: Klassifisering av interessentgrupper for å avgjøre relevans (Friedman et al., 2004, p. 178)

Til nå har jeg gjort rede for Mitchell et al. (1997) rammeverk for hvordan man identifiserer og kategoriserer interessenter. Hvor vidt en interessent har relevans for klubbene avgjøres av hvilke egenskaper (makt, legitimitet og press) interessenten innehar. For å avgjøre interessentenes relevans for snowboardklubben kategoriseres interessentene etter hvor mange av de tre egenskapene interessentene innehar. I neste kapittel gjøres det rede metoden som er benyttet.

4. Metode og design

For å svare på hvordan snowboardklubbene legger til rette for egenorganisert aktivitet og hvilke interessenter som påvirker dette brukes kvalitativ metode. Hensikten med dette kapitlet er å gjøre rede for designet og metoden som er benyttet i denne studien, og hvordan de er brukt i forskningsprosessen. Først vil studiens vitenskapelige tilnærming spesifiseres før valg av kvalitative metoder begrunnes. Deretter vil jeg gjøre rede for det kvalitative case-studiet og diskutere ulike aspekter ved validitet, reliabilitet og generalisering. Til slutt vil ulike etiske aspekter rundt min rolle som forsker bli diskutert.

4.1 *Det fortolkende studiet*

Denne studien har en hermeneutisk tilnærming. Hermeneutikken er en utbredt tilnærming innen samfunnsvitenskapen og ble utviklet av de tyske vitenskapsmennene Wilhelm Dilthey og Hans-Georg Gadamer (Grønmo, 2004). Denne tilnærmingen brukes når forskeren ønsker å forstå hvilken mening det meningsbærende materialet har (Føllesdal & Walløe, 2002). Forskjellige fortolkningsteorier tar utgangspunkt i forskjellige ideer om hva *mening* egentlig er. Denne studien følger Føllesdal og Walløe (2002, p. 89) sin definisjon: ”studiet av hva fortolkning er og hvordan vi bør gå frem for å oppnå forståelse,”.

I dette prosjektet forklares et spesifikt fenomen, derfor er hermeneutikken den mest egnede tilnærmingen å bruke. Hermeneutikken hjelper oss å forstå når vi ikke forstår et fenomen, derfor kan vi si at den bidrar til å utvikle den mest riktige fortolkningen av fenomenet. For at tolkningen skal være så god som mulig bruker man den hermeneutiske sirkel. Den hermeneutiske sirkelen er velkjent for de fleste samfunnsvitere, og det sentrale er prosessen knyttet til å tilegne seg innsikt. For å forstå helheten må man ta inn over seg de mindre delene, samtidig som man må være bevisst på at det er de mindre delene som danner helheten (Føllesdal & Walløe, 2002). I min oppgave vil dette medføre at for å forstå snowboardklubbene må man se de i lys av idretts-Norge. Samtidig vil det være nødvendig å kjenne til idretts-Norge for å forstå snowboardklubbene i forhold til tilrettelegging av egenorganisert aktivitet.

4.2 Kvalitativ forskning

Ved valg av metode er et viktig spørsmål hvordan man ønsker å hente og analysere data. Kvalitative metoder brukes når man ønsker å hente data i form av ord mens kvantitative metoder benyttes når man ønsker å samle binære data (Miles & Huberman, 1994).

Denne studien undersøker hvordan klubbledere fortolker sine omgivelser og hvordan de påvirker klubben. Analysen søker å finne klubbledernes mening, derfor velges kvalitativ metode. I motsetning ville kvantitative metoder egnet seg dersom studien for eksempel hadde hatt til hensikt finne ut hvor mange klubber som legger til rette for egenorganisert aktivitet.

Bruk av teori er også avgjørende for hvilken type metode man burde bruke. Metoden man velger avhenger av det teoretiske perspektivet og forskerens ønske om å utvikle kunnskap (Grønmo, 2004). Teorien som er brukt i denne studien (interessenteori) bidrar med et rammeverk for å beskrive interesser basert på klubbrepresentantenes tolkninger. For å forstå dette må man få adgang til klubbledernes meninger og begrunnelse for meningen, noe kvalitative metoder tillater.

4.3 Casestudiet

Denne oppgaven har blitt utført som et casestudie. Betegnelsen "case" kommer av det latinske "casus", som understreker betydningen av det enkelte tilfelle (Andersen, 2013). Casestudier er en utbredt forskningstilnærming og metoden finnes i de fleste forskningsfeltene (Andersen, 2013; Yin, 2014). Tross uenighet om hva et case er har forskningen i de forskjellige feltene det samme målet: tilegne seg en dyp og inngående forståelse for et sosialt fenomen (Yin, 2014). Andersen (2013, p. 14) hevder casestudier er "intensive kvalitative studier av en eller noen få undersøkelsesenheter".

I følge Yin (2014) er casestudier en passende metode for å prøve ut eksisterende teori, slik det gjøres i denne oppgaven. Studien studerer et samtidfenomen (egenorganisert aktivitet) i en gitt kontekst (snowboard), noe som i følge Yin (2014) stemmer overens med at oppgaven er en casestudie. Yin (2014) deler inn enkeltcase i tre forskjellige forskningsstrategier; ateoretiske, teoretisk fortolkende og begreps- og teoriutviklende. For å avklare hvilken av strategiene som benyttes er det nødvendig å se på studiens problemstilling: *Hvordan* påvirker interesser tilretteleggingen av egenorganisert

aktivitet i snowboardklubbene. Det antas at forskning som bruker problemstillinger som begynner med “hvordan” ofte blir teoretisk fortolkende casestudier. På bakgrunn av dette, og at studien søker å forklare klubbledernes fortolkninger, kan man hevde at strategien for dette casestudiet kan kategoriseres som teoretisk fortolkende.

Andersen (2013) hevder at casestudier kan være begreps- og teoriutviklende. Dette er ikke hensikten med denne oppgaven. Studien bruker utvalgte teoretiske argumenter til å analysere en gitt kontekst. Hovedgrunnen til valget av casestudie som metode er ønsket om å undersøke hvordan snowboardklubbene tilrettelegger for egenorganisert aktivitet og deres tolkning av hvem som påvirker tilretteleggingen.

Ved bruk av casestudier er det viktig å skille mellom studier av enkeltcase og komparative studier. Studier av enkeltcase involverer bare ett case mens komparative studier involverer to eller flere case. Hvis man for eksempel skal studere hvordan idrettslag tilrettelegger for egenorganisert aktivitet kan man bruke snowboardklubber for å undersøke ett case. En komparativ studie ville for eksempel brukt klubber fra fotball, ski og handball for å sammenligne funnene fra de forskjellige idrettene. Eksemplet viser at denne oppgaven er et enkeltcase studie.

4.4 Utvalget

For å bestemme hvem som skulle inkluderes i studien benyttet jeg strategisk utvalg (Thagaard, 2013). I et strategisk utvalg velger forskeren de informantene som han/hun antar at kan gi mest mulig relevant informasjon i forhold til oppgavens problemstilling. Fordelen ved et strategisk utvalg er at man kan velge informanter som har mye kunnskap og kompetanse innen oppgavens tema og dermed er veldig informative. På en annen side er ikke et strategisk utvalg representativt for alle snowboardklubbene, dette var heller aldri oppgavens intensjon.

Utvalget består av fire (N=4) representanter fra fire forskjellige snowboardklubber. To av klubbene er grupper i fleridrettslag og de to siste er særvidrettslag. Jeg intervjuet lederne i klubbene, bortsett fra i en klubb (se tabell 2). I dette tilfellet var det én hovedtrener og én som arbeidet med det organisatoriske, hvor jeg snakket med den som arbeidet med det organisatoriske. Lederen av klubben er den mest sentrale personen for klubben, alle de sentrale oppgavene som klubben gjør går gjennom lederen. Derfor

anser jeg klubbliderne som kapable til å kunne bidra til å svare på problemstillingen min. Videre anses fire klubbrepresentanter som tilstrekkelig for å kunne analysere hvordan snowboardklubber legger til rette for egenorganisert aktivitet.

Informantene fra klubbene har gitt tillatelse til at jeg kan bruke klubbnavnet i studien. Med bakgrunn i svaret på søknaden fra NSD (se vedlegg 2) benyttes ikke navn på informantene og det oppgis heller ikke informasjon om tredjepart. At informantene har gitt tillatelse til å oppgi klubbnavn ser jeg som styrkende for studien da dette gjør at resultatene lar seg etterprøves. Videre vil det øke oppgavens nytte for andre klubber, interessenter, særforbund og andre organisasjonsledd i NIF som kan lære av hvordan klubbene løser sin situasjon. Alle informantene har fått muligheten til å se gjennom transkriberingen som er brukt i oppgaven.

Tabell 2: Informantenes alder, rolle i klubben, dato og lengde på intervjuene og hvordan intervjuene ble gjennomført.

Representanter	Informantens alder	Antall år i verv/stilling	Rolle/Stilling	Dato	Type intervju
Oslo Sidelengs	32	6 år	Leder (6 år)	20.01.2015 (55 min)	Personlig
Bodø SK	27	5 år	Leder (5 år)	02.02.2015 (45 min)	Personlig (Skype)
Heming Adrenalin - Oslo	52	3 år (ansatt), 3 år først	Nestleder (4 år)	03.02.2015 (65 min)	Personlig
NIL Snowboard - Nannestad	53	6 år	Leder (5 år)	20.03.2015 (45 min)	Personlig

Grønmo (2004, pp. 122-123) beskriver fire utvelgelseskriterier for utvalg. Først må man vurdere hvorvidt informanten er *tilgjengelig* eller ikke. Videre er det viktig å ta hensyn til om informanten er *relevant* eller ikke. Alle informantene har fire år eller mer som leder i klubben (se tabell 2), noe som sikrer relevans og tilgjengelighet. Det tredje kriteriet går på autentisitet. Sier informanten det hun eller han faktisk mener eller hva han eller hun tror er forventet? Det siste kriteriet henger sammen med det tredje og har med kredibilitet å gjøre, er det som sies sant? Det kan tenkes at informanten svarer ut fra hva hun eller han tror imponerer intervjueren. Dette er muligens det mest vanskelige kriteriet å vurdere og identifisere, men det blir tatt hensyn til i valg av informanter.

4.5 *Innsamling av data*

Yin (2014) nevner seks forskjellige kilder man kan samle data fra: arkivmateriale, dokumenter, intervjuer, direkte observasjon, deltagende observasjon og fysiske gjenstander. Innsamling av data ble hovedsakelig gjort gjennom intervjuer. I tillegg leste jeg ulike dokumenter i oppstartsfasen av oppgaveskrivingen. Hovedsakelig dreier dette seg om dokumenter relatert til KUD, NIF og klubbene. Grunnen til å lese dokumentene var for å tilegne meg nødvendig kunnskap om klubbene og de kontekstuelle rammene for å sikre kvalitet i oppgaven. Informasjonen ble brukt til blant annet å definere den kontekstuelle bakgrunnen og som grunnlag for intervjuguiden. Dokumentanalyse vil ikke bli gjort videre rede for da det bare ble brukt i liten grad.

4.5.1 **Det kvalitative intervjuet**

Man kan se intervjuet som en mellommenneskelig interaksjon som gir muligheten til å bli kjent med personer og gjennom dette lære om deres erfaringer, følelser og meninger (Kvale, Brinkmann, Anderssen, & Rygge, 2009). Det finnes flere typer intervjuer og det mest brukte intervjuet er kanskje det semi-strukturerte intervjuet (Kvale et al., 2009; Yin, 2014). I følge Kvale et al. (2009, p. 6) er målet med et semi-strukturert intervju ”å innhente informantens beskrivelser av verdenen med den hensikt og tolke meningen av fenomenet som er beskrevet”.

Det semi-strukturerte intervjuet blir kalt flere ting, blant annet kaller Andersen (2013) det aktiv samtalebasert informantintervju. Hvis man ser forskning som en betinget kunnskapstilegnelsesprosess der forutsetninger aktivt utprøves og utvikles underveis, hevder Andersen (2013) at man med *aktiv* mener at forskeren kontinuerlig søker å utnytte intervjusituasjonen til å prøve ut egne forutsetninger og informantens forutsetninger for utsagnene. Intervjueren skal være lyttende, samtidig det må tas initiativ uten at det virker styrende for informanten. Dette vil si at samtalens retning er dynamisk i forhold til hvordan informanten svarer. Dette gir forskeren muligheten til å spørre etter informantens meninger og begrunnelsen for disse (Yin, 2014). Nye spørsmål lages underveis ettersom hva informanten svarer. Dette vil si at intervjueren både innhenter data og analyserer samtidig. At det opprettes en god relasjonen mellom intervjuer og informant er av stor viktighet. Kjennskap til informanten er kan derfor være en fordel. Her kom også lesing av ulike dokumenter godt med.

Intervjuguiden ble delt inn etter de to analysespørsmålene. Spørsmål for hver av ble dannet på bakgrunn av Friedman, Parent og Masons (2004) forslag til spørsmål. De hevder at ved bruk av interessenteori "the questions should ask for descriptions of the organization, issues that have arisen, the stakeholders involved in the issue (including their needs and expectations, and reasons for being involved), ...and the prioritization of stakeholders" Friedman, Parent og Masons (2004, p. 185). Med "issue" menes tilrettelegging av egenorganisert aktivitet. Under intervjuene var det samtalen som styrte hvor dypt jeg gikk i forhold til spørsmålene, av og til svarte informanten på det jeg skulle spørre om uten at jeg hadde spurt. Andre ganger hoppet samtalen mellom flere av spørsmålene. Det kunne være vanskelig å følge med på hva som faktisk ble sagt og samtidig vurdere hva som hadde blitt svart på. Spesielt med tanke på at svarene informantene ga under analysespørsmål 1 hadde direkte påvirkning på spørsmålene under analysespørsmål 2. For eksempel måtte jeg knytte de ulike interessentenes bidrag opp mot tiltakene klubbene gjør for å tilrettelegge for egenorganisert aktivitet. Her kom testintervju med en medstudent godt med. Jeg gjorde et testintervju nummer to på den første informanten med forbehold om at hvis det gikk bra skulle det inkluderes i studien, noe jeg gjorde. Jeg fant ut at jeg måtte notere ned tiltakene og interessentene etter hvert som de ble nevnt slik at jeg kunne ta de opp igjen senere i samtalen og spørre mer dyptgående om hvert enkelt tilfelle. Når en interessent ble nevnt spurte jeg hvordan de bidro og hva det hadde å si for klubben. Dette opplevdes noe ensformig for informantene og det var av og til en utfordring og holde flyten i samtalen. Dette var oftest i forbindelse med at jeg brukte tid på å finne ut hvilke spørsmål som hadde blitt svart på og ikke.

Intervjuene ble tatt opp med digital opptager og varte fra 45-65 minutter. I tillegg til intervjuene har jeg kontaktet noen av informantene på e-post i etterkant av intervjuene for å verifisere spesielle utsagn, få nærmere forklaring eller spørre etter ting jeg trengte mer informasjon om. Det var vanskelig å følge med på alle tiltak, interessenter og bidrag under intervjuene, derfor har det vært helt avgjørende å kunne følge opp på e-post i etterkant. To av intervjuene skjedde på NSBFs lokaler, ett ble gjennomført i IL Heming sine lokaler og det tredje ble utført over Skype.

4.6 *Analyse*

Formålet med den kvalitative analysen er ofte å lete etter sammenhenger og forskjeller (Sivesind, 1996). Analyseprosessen startet med transkribering av intervjuene.

Transkriberingen skjedde kort tid etter intervjuene var gjennomført. Miles og Huberman (1994) uttrykker viktigheten av en godt transkribert tekst. Jeg valgte å skrive intervjuet ordrett slik den foregikk.

For å få en oversikt over informasjonen man sitter igjen med etter transkriberingen er det nødvendig å kode og kategorisere teksten for å få en oversikt. Koding innebærer og markere tekst og meninger som gir relevans for det studien ønsker å undersøke (Flick, 2009). Miles og Huberman (1994) deler kodingen inn i første- og andre nivåkoding. Under førstnivåkodingen tok jeg utgangspunkt i analyse spørsmålene og studiens formål når jeg kategoriserte dataene. Noe som definerer kodingen som tematisk (Flick, 2009). Noen av kategoriene ble tatt rett fra intervjuguiden. Utsagn som ikke kunne knyttes til analyse spørsmålene ble forkastet. Utsagn som ble knyttet til samme kategori fikk samme kode.

Deretter gjorde jeg andrenivåkoding eller mønsterkoding (Miles & Huberman, 1994). Dette innebar å finne mønster innad i kategoriene. Jeg tok for meg klubb for klubb. Mønstrene for min koding var meninger/utsagn om egenorganisert aktivitet, tiltak for egenorganisert aktivitet, hvilke interessenter bidrar til tiltaket og hvordan bidrar interessentene. Underveis i kodingen satte jeg opp deler av temaene i matriser (se tabell). Dette hjalp meg til å få oversikt over sitater som omhandlet interessenter. De andre temaene, det vil si utsagnene og meningene, har jeg beholdt i ren tekstformat.

4.7 *Validitet og reliabilitet*

Validitet omhandler studiets gyldighet og man spør seg om forskerens observasjoner reflekterer det fenomenet han eller hun faktisk ønsker å få innsikt i (Kvale et al., 2009)? Det vil si hvor vidt studien svarer på problemstillingen ikke. Jeg delte intervjuguiden inn etter analyse spørsmålene og lagde intervju spørsmålene ut fra disse. Det vil si at validiteten i denne studien vil avhenge av om dataene fra intervjuene svarer på spørsmålene jeg lagde (Grønmo, 2004). På bakgrunn av dette forsøkte jeg alltid å stille spørsmål knyttet til den teoretiske- eller kontekstuelle bakgrunnen.

Når man snakker om reliabilitet snakker man om forskningsresultatenes troverdighet og pålitelighet. Man spør seg om funnene er reliable? Kan man stole på funnene? I følge (Kvale et al., 2009) er det tre stadier i en studie som kan påvirke reliabiliteten. Det første stadiet er utførelsen av intervjuene, det gjelder hvor vidt forskeren overstyrer intervjuet med ledende spørsmål. For eksempel måtte alle representantene ha hjelp til å ramse opp potensielle interessenter. Da måtte jeg foreslå interessenter så representantene kunne si seg enige eller uenige. Dette kan virke førende, men jeg la vekt på at informantene måtte begrunne valgene. På den måten forsøkte jeg å unngå å være førende. Det andre stadiet er transkriberingen, herunder nøyaktigheten i overføringen fra tale til tekst og korrekt bruk av sitat i teksten. Det var ved et par tilfeller at jeg måtte følge opp informantene med oppfølgingsspørsmål i etterkant av intervjuene. Dette skjedde via e-post. Dette er styrkende i forhold til reliabiliteten ettersom det sikrer at jeg har forstått utsagn riktig og får nødvendig utfyllende informasjon. Det tredje stadiet er analysen, om hvor vidt denne skjer på bakgrunn av kontekst og teori.

4.8 *Generalisering*

Hvor vidt studien er generaliserbar har med hvor vidt den er representativ å gjøre. Generaliserbarheten gir indikasjoner på hvor vidt funnene og resultatene er overførbare til andre lignende caser. Kvale et al. (2009) hevder at kvalitativ forskning, casestudier spesielt, gjør generalisering vanskelig på grunn av størrelsen på utvalget. I stedet utnytter casestudiet det unike ved caset (Andersen, 2013). Dette gjelder også i min studie. Lignende studier som dette har ikke blitt gjort før, derfor kan mine slutninger brukes i andre forskeres studier for å generalisere, gitt at man bruker samme teori. Yin (2014) argumenterer for at replikasjon kan hevdes når to eller flere caser støtter samme teori.

4.9 *Min rolle som forsker*

Stillingen min i NSBF tilsvarer 20-30 prosent, men dette varierer veldig og er sesongavhengig. Jeg er bekjent av tre av klubbrepresentantene gjennom jobben. I intervjuene var det viktig å finne en balanse mellom å være bekjent og forsker. At jeg kjenner de jeg intervjuer vil si at jeg har en forutinntatt forståelse av informantene i NSBF og deres kunnskap. I følge Føllesdal og Walløe (2002) er det i hermeneutikken akseptert at forskeren har en forutinntatthet. Betydningen av forkunnskap ved et

dybdeintervju kan fremstilles ganske forskjellig (Miles & Huberman, 1994, pp. 16-18). Noen mener det er best og kunne så lite som mulig om det man studerer for å unngå at samtalen styres av forutinntatthet. På den andre siden kan man argumentere for at det vil være fordelaktig å ha nødvendig forståelse og innsikt i intervjusituasjonen for å kunne styre samtalen inn i fruktbare samtaler (Andersen, 2013). Andersen (2013) understreker at forutsetningsløshet er et ideal. Men det er viktig at forutsetningene ikke blir fordømmer. Dette unngås ved at forskeren er bevisst i forhold til de forutsetninger som ligger til grunn.

4.10 Etikk

Utgangspunktet for forskningsetikken i Norge er i følge Jacobsen (2000) knyttet til tre krav: informert samtykke, privatliv og bli korrekt gjengitt.

Kravet om informert samtykke blir ivaretatt ved at informantene får et informasjonsskriv (se vedlegg 3) som inneholder beskrivelse av bakgrunn, hensikt med prosjektet, fordeler ved deltagelse, hvordan informasjonen blir behandlet i etterkant av intervjuene og at det er frivillig og delta i studien. Dette innebærer at informantene blir informert om at de på et hvilket som helst tidspunkt kan velge å ikke være med i studien lenger, uten at det får konsekvenser og uten å oppgi noen grunn. Informantene har også fått muligheten til lese gjennom transkriberingen. Studien er også godkjent av Norsk Samfunnsvitenskapelige Datatjeneste (se vedlegg 2).

5. Empiriske funn og diskusjon

I dette kapitlet vil empiriske funn bli presentert. Disse vil bli diskutert opp mot det teoretiske og kontekstuelle rammeverket i studien for å svare på problemstillingen. Kapitlet struktureres etter analyse spørsmålene, hvor klubbens tilrettelegging av egenorganisert aktivitet belyses først. Deretter diskuteres interessentene klubbene nevner i lys av hvordan de påvirker klubbens tilrettelegging av egenorganisert aktivitet. Kapittel 5.1 er beskrivende og legges til grunn for 5.2 som er mer analytisk.

I avslutningen av kapitlet vil hovedfunnene bli oppsummert visuelt gjennom tabeller.

5.1 Klubbens tilretteleggelse av egenorganisert aktivitet

I fremstillingen av hvordan klubbene legger til rette for egenorganisert aktivitet deles inn i særiddrettslag og fleriddrettsgrupper. Hvordan særiddrettslagene og fleriddrettsgruppene tilrettelegger blir beskrevet i hvert sitt underkapittel. Denne måten å kategorisere idrettslagene går igjen gjennom resten av oppgaven.

Tabell 3: Aldersfordeling blant klubbene etter tall fra Idrettsregistreringen 2014 (NSBF, 2015).

Alder	Kvinner					Menn					Sum
	6-12	13-19	20-25	26-	Total	6-12	13-19	20-25	26-	Total	
Oslo Sidelengs		2	17	14	33		13	12	35	60	93
Bodø BK	2	11	5	4	22	2	32	19	10	63	85
Heming Adr.		3			3		13	25		38	41
NIL Snowboard	18	15	3	4	33	9	3	1	2	15	55

5.1.1 Særiddrettslagene

Særiddrettslagene i denne studien er Oslo Sidelengs og Bodø BK. Mens Oslo Sidelengs retter seg mot studenter og ungdom har Bodø BK en større spredning i sin medlemsmasse i forhold til alder (se tabell 3). Dette kan ha med at Oslo Sidelengs opprinnelig ble opprettet av studentmiljøet på Norges Idrettshøgskole (representant Oslo Sidelengs), mens Bodø BK er den eneste snowboardklubben i tilknytning til Bodø.

Bodø BK tilrettelegger for flere aldersgrupper men har lavterskel som hovedfokus selv om de prøver å tilrettelegge for de som vil satse også.

Vi har jo alt fra den lille kidden på 7 som syntes det er kult å være medlem av en klubb og få stæsj i posten, være med og få rabatter og medlemsfordeler. Til de litt eldre som vil støtte klubben og være med i miljøet. Vi prøver jo å få med alle (representant Bodø BK).

Oslo Sidelengs har også fokus på inkludering og gjør dette gjennom å satse på lavterskelaktivitet. ”Ja, klubben vår er jo veldig lavterskelrettet, veldig lavterskelfokus. Vi ønsker å få flere folk til å stå sidelengs i en eller annen form” (representant Oslo Sidelengs). Særiddrettslagene beskriver også at aktiviteten i klubben har en uformellstruktur. Representanten fra Oslo Sidelengs uttrykker det på følgende måte:

...så vi har jo ikke treninger, vi kaller det samlinger. Det er jo også for å tilpasse oss litt miljøet og kulturen vi henvender oss mot. Men av og til har rammene vært så uformelle at man ikke har visst at man har kjørt sammen (representant Oslo Sidelengs).

Begge klubbene har fokus på inkludering og har som mål å tilrettelegge for alle som vil kjøre snowboard og andre sidelengs aktiviteter. Likevel har klubbene i denne studien få konkrete tiltak rettet mot egenorganisert aktivitet. De konkrete tiltakene som finnes er det særiddrettslagene som står for.

Det mest konkrete tiltaket vi har i klubben er nok akebakken vi har i byen. Klubben samles på starten av vinteren og setter opp rails og lager hopp og det er helt åpent for alle. ...Det krever noe vedlikehold utover vinteren men det er en kul måte å samle medlemmene på (representant Bodø BK).

Oslo Sidelengs tilrettelegger på en lignende måte:

Klubben har en egen railpark i Torshovparken som er gratis både for medlemmer og for uorganiserte. Dette kan skape rekruttering og øke interessen for snowboard. Railparken er jo med å senke terskelen for å prøve rails uten å måtte dra til et kommersielt anlegg (representant Oslo Sidelengs).

Begge klubbene tilrettelegger for egenorganisert aktivitet gjennom å bruke egne rails til å lage en offentlig railpark i vintersesongen. Både Oslo Sidelengs og Bodø BK er med å sette opp parken og vedlikeholde denne (representant Oslo Sidelengs; representant Bodø BK). Begge anleggene kan brukes av alle og man må ikke betale for å bruke

anleggene. Disse tiltakene treffer egenorganiserte i stor grad da anleggene ligger i tilknytning til byer og er lett tilgjengelig. Begge representantene sier likevel at det er noe begrenset bruk på grunn av snømangel og at mange av railsene er store og lite rettet mot nybegynnere.

Representanten fra Bodø BK uttrykker også at de tilrettelegger for egenorganisert aktivitet gjennom å påvirke alpinanleggene til å bygge ulike elementer som er tilpasset snowboard: ”Klubben har en avtale med anlegget om at vi lager og shaper [vedlikeholder] parken mot at vi får rabatter på heiskort”.

Videre trekker representanten fra Bodø BK frem at klubben legger til rette for egenorganisert aktivitet gjennom aktiviteten i klubben: ”...man legger jo til rette ved at man samler kidsa og får de til å finne hverandre. Man er jo ute etter at kidsa skal kjøre sammen i bakken. Og det legger man til rette for ved treninger”.

Klubben er et møtepunkt for personer med like interesser som blir kjent gjennom den organiserte aktiviteten. Disse samles også utenfor den organiserte aktiviteten og driver aktivitet på eget initiativ. Aktiviteten er i følge definisjonen som er gjort rede for i kapittel 2 egenorganisert, og i følge klubbrepresentanten tilrettelegger klubben for denne aktiviteten ved å være et samlingspunkt.

Særidrettslagene tilrettelegger for egenorganisert aktivitet ved å lage og vedlikeholde anlegg hvor egenorganisert aktivitet kan skje. Representanten fra Bodø BK mener i tillegg at klubben tilrettelegger for egenorganisert aktivitet gjennom treningene i klubben. Videre vil fleridrettsgruppene tilretteleggelse av egenorganisert aktivitet bli gjort rede for.

5.1.2 Fleridrettsgruppene

Fleridrettsgruppene i denne studien er Heming Adrenalin og NIL Snowboard. Heming Adrenalin retter seg mot ungdom og voksne mens NIL Snowboard retter seg mot barn og ungdom (se tabell 3).

På spørsmål om hvordan klubben tilrettelegger for egenorganisert aktivitet sier begge fleridrettsgruppene at de tilrettelegger for egenorganisert aktivitet ved å påvirke

utformingen av parkene i alpinanleggene. Representanten fra Heming Adrenalin sier det på denne måten: ”Det er jo en grunn til å arrangere Norges Cup, da må anlegget lage store hopp”. NIL Snowboard sier de kommer med forutsetninger for hvordan parken i deres lokale alpinanlegg skal se ut.

Videre gir fleridrettsgruppene uttrykk for at de tilrettelegger på andre måter, representanten fra NIL Snowboard uttrykker det slik:

Vanskelig å svare på, vi legger jo til rette ved å være organisert. Altså hva er grunnen til at vi trener to-, tre ganger i uka, eller har samlinger? Det er jo ikke nødvendigvis for å gjøre det bra i konkurransen til helga, det er jo igjen dette med motivasjon (representant NIL Snowboard).

Dette ligner på måten Bodø BK mener de tilrettelegger på. Klubben er en møteplass og miljøet skapes gjennom aktiviteten i klubben. Representanten fra NIL Snowboard nevner indre motivasjon som et av hovedmålene med klubbens samlinger. I følge definisjonen av egenorganisert aktivitet er motivasjonen for aktiviteten avgjørende for om aktiviteten er egenorganisert eller ikke. I dette tilfellet er aktiviteten igangsatt av trenere gjennom idrettslaget, derfor er denne aktiviteten organisert.

Et mer konkret eksempel kommer fra Heming Adrenalins representant: ”Folk kommer [på trening] fordi det er en indre motivasjon som drar de. Så møtes de der, så avtaler de å møtes i bakken senere”. Representanten fra Heming Adrenalin nevner også et sikkerhetsperspektiv: ”Når man er med vennegjengen er det lettere å overvurdere seg selv, da kommer skadene. Så vi prøver å ha en metodisk fremgang på treningene”. Sitatet viser at man gjennom organisert aktivitet bidrar til at den egenorganiserte aktiviteten blir tryggere.

Alle klubbene bortsett fra Oslo Sidelengs tilrettelegger for egenorganisert aktivitet gjennom å påvirke alpinanleggenes utforming av parkene. Særidrettslagene tilrettelegger for egenorganisert aktivitet gjennom de offentlige railparkene. På bakgrunn av dette kan man si at særidrettslagene i større grad enn fleridrettsgruppene tilrettelegger for egenorganisert aktivitet. Både fleridrettsgruppene og særidrettslagene gir uttrykk for en indirekte måte å tilrettelegge for egenorganisert aktivitet på. Klubbene hevder at de gjennom aktiviteten viderefører snowboardkulturen, med verdier og med et

sikkerhetsperspektiv. Dette skaper miljøer som legger til rette for egenorganisert aktivitet ved at medlemmene møtes utenfor den organiserte aktiviteten på eget initiativ.

Ettersom oppgaven ikke har til hensikt eller kapasitet til å gjøre rede for hvor vidt aktiviteten klubbene mener de legger til rette for er organisert eller egenorganisert, antas det for den videre diskusjonen at klubbene tilrettelegger for egenorganisert aktivitet gjennom treningene i klubben.

5.2 Interessentenes påvirkning av tilretteleggingen av egenorganisert aktivitet i snowboardklubbene

Under vil interessentene bli identifisert og kategorisert basert på klubbens utsagn om interessenten

5.2.1 Medlemmer/Potensielle medlemmer

Alle klubbene er enige i at medlemmer er den viktigste interessenten uansett hvem man tilrettelegger for; uten medlemmene er det ingen klubb. Som representanten fra NIL Snowboard uttrykker det: ”Selvfølgelig, medlemmene står alltid i sentrum. Det er jo derfor vi står opp om morgenen, for å gi flere muligheten til å kjøre brett”. På spørsmål om hvem som bidro mest til aktivitet i klubben svarer representanten fra Bodø BK på følgende måte: ”Det er snowboarderne selv, det er de som er mest aktiv og som får med seg de under og så baller det på seg”.

Medlemmer betaler kontingent og treningsavgifter. De gir tilgang på menneskelige ressurser for eksempel gjennom verv i klubben og dugnadsarbeid. Medlemmene utgjør grunnlaget for hodestøtten gjennom NIF-systemet, dette gir de utilitaristisk makt (Mitchell et al., 1997). Ved at medlemmene betaler kontingent får de også stemmerett i klubben, dette gir de normativ makt og tvangsmakt. I tillegg gir det medlemmene evne til å legge press gjennom demokratiske prosesser (Mitchell et al., 1997). På bakgrunn av disse egenskapene kategoriseres medlemmene som en definitiv interessent (Mitchell et al., 1997). Uten medlemmene er det ingen klubb.

5.2.2 Ressurspersoner

Alle klubbene nevner ressurspersoner som svært viktig for å tilrettelegge for trening i klubben. Ressurspersonene kommer ofte direkte fra medlemsmassen eller indirekte gjennom foreldre og foresatte. NIL Snowboard har en sentral foreldregruppe:

Vi har seks til åtte foreldre som er sentrale for klubben. Det er de som gjennomfører treninger. Uten disse går du tilbake til et rent egenorganisert miljø, altså da er det ingen klubb (representant NIL Snowboard).

Representanten sier det er foreldregruppen som står for den daglige driften og sørger for utvikling i klubben og styret. Representanten fra Heming Adrenalin beskriver en lignende situasjon som hos NIL Snowboard, men de er ikke like avhengig av ressurspersoner siden de har to ansatte og timebetalte trenere. Representanten fra Bodø BK sier at klubben avhenger av foreldre som kjører ungene til og fra treningene, men at de ikke involverer seg i klubbdriften.

Oslo Sidelengs sin representant beskriver et felles problem for sær-idrettslagene: ”Jeg har jo mange ideer om hvordan vi kan utvikle oss, men vi er avhengig av flere ressurspersoner for å få det til. Man kan ikke ta på seg alle oppgavene selv”.

Representanten gir uttrykk for hvor sårbar driften av klubben er når man har få ressurspersoner å støtte seg til. Representanten fra Bodø BK beskriver en lignende situasjon: ”...det var ingen aktivitet i klubben det året. Jeg hadde for mye arbeid”.

Representanten fra Bodø BK måtte ha et friår fra vervet i klubben på grunn av arbeid, dermed falt aktiviteten i klubben bort.

Det er ressurspersoner som drifter, utvikler og organiserer aktiviteten i klubben, dette gir de utilitaristisk og normativ makt (Mitchell et al., 1997). Det er rimelig og anta at de fleste ressurspersonene er medlemmer av idrettslaget og dermed har stemmerett. Dette gir ressurspersonene organisatorisk og individuell legitimitet og evnen til å legge press i tillegg til normativ makt (Mitchell et al., 1997). På bakgrunn av dette kategoriseres ressurspersoner som en definitivt interessent (Mitchell et al., 1997). Ressurspersonene i tilknytning til Heming Adrenalin er i større grad bundet til klubben ettersom de er ansatte og får betalt. I motsetning til ressurspersonene i tilknytning til de andre klubbene som er frivillige og kan trekke seg fra sin rolle når som helst. Ressurspersonene i Heming Adrenalin har de samme egenskapene i forhold til makt og legitimitet som de

andre ressurspersonene, men de har ikke samme evnen til å legge press på klubben ettersom klubben kan ansette nye ressurspersoner.

5.2.3 NSBF

NSBF trekkes frem som en støttespiller for klubbene, et sted de kan henvende seg til for hjelp i form av ressurser og kompetanse. Alle klubbene er avhengig av NSBF i forhold til treningene i klubben og NSBF er avgjørende for særiddrettslagene i forhold til railparkene. I forhold til treningene uttrykker representanten fra NIL Snowboard det slik. Sitatet er representativt for de andre klubbene:

Snowboardforbundet bidrar på mange forskjellige områder. Helt i starten leste jeg meg opp på hvordan man etablerte en klubb på nettsidene, i tillegg fikk jeg hjelp [av ansatte i NSBF]. De har masse kurs og utdanning, vi hadde ikke hatt muligheten til å være trenere og instruktører i klubben vår [uten tilbudet fra NSBF]. De har også hatt klubbseminarer i forhold til klubbdrift (representant NIL Snowboard).

Representanten fra Heming Adrenalin uttrykker at NSBF bidratt med innkjøpet av en supertramp som står i Heminghallen, hvor Heming Adrenalin trener utenfor vintersesongen (representant Heming Adrenalin, e-post 24. mars 2015).

NSBF bidrar med kompetanse i form av kurs, utdanning og veiledning ved etablering- og drift av klubb. Dette gir NSBF normativ makt (Mitchell et al., 1997). De bidrar med ressurser i forbindelse med utstyr noe som i tillegg gir de utilitaristisk makt, noe også kurs og utdanning gir (Mitchell et al., 1997). I tillegg har NSBF egenskaper i kraft av dens posisjon i NIF organisasjonen, disse egenskapene gjelder uavhengig av hva klubbene ønsker å oppnå. NSBF har sine egen lover som idrettslagene plikter å følge. Noe som gir NSBF tvangsmakt i tillegg til normativ makt og evne til å legge press på klubbene (Mitchell et al., 1997). NSBFs og idrettslagenes posisjon i NIFs organisering gjør at NSBF har organisatorisk og sosial legitimitet i forhold til idrettslagene (Mitchell et al., 1997). På bakgrunn av egenskapene som er oppsummert ovenfor kategoriseres NSBF som en definitivt interessent i forhold til aktiviteten i klubbene.

I følge særiddrettslagene er NSBF helt avgjørende i forhold til railparkene de har. Flere av railsene Bodø BK bruker i den lokale akebakken har de også fått gjennom NSBF, alle railsene Oslo Sidelengs har i sin railpark er fra NSBF.

Railsene vi har i akebakken har vi fått av forbundet og gjennom midler fra kommunen. Forbundet hadde en vervekampanje for noen år siden hvor vi fikk ulike railpakker mot at vi vervet så og så mange medlemmer (representant Bodø BK).

NSBF bidrar med ressurser i form av utstyr til å gjennomføre aktiviteten. Dette gir NSBF utilitaristisk makt (Mitchell et al., 1997). Videre er det et krav om at utstyret som klubben fikk gjennom vervekampanjen skal stå gratis tilgjengelig for alle, kravet viser at NSBF har normativ og tvangsmakt i forhold til klubbene (Mitchell et al., 1997). Dette gjør også at NSBF kan trekke tilbake railsene noe som gjør de i stand til å legge press på klubbene (Mitchell et al., 1997). I tillegg gjelder også egenskapene NSBF har gjennom organiseringen i NIF. På bakgrunn av dette kategoriseres NSBF som en definitivt interessent i forhold til railparkene i særiddrettslagene.

5.2.4 NIF

Alle klubbene nevner støtteordninger gjennom NIF som en viktig for å kunne drive aktivitet. Alle klubbene nevner LAM-midlene fra NIF. Heming Adrenalin og NIL Snowboard nevner momskompensasjonen, mens Heming Adrenalin er den eneste klubben som nevner utstysordningen:

Vi har jo fått ordnet en supertramp som står i treningshallen. Dette er et resultat av et samarbeid med snowboardforbundet samtidig som vi får støtte via utstysordningen gjennom NIF. Vi søker også refusjon av halleie, vi må jo leie hallen. Hadde ikke vi fått den støtten vi får kunne ikke vi ha den aktiviteten som vi har (representant Heming Adrenalin).

Heming Adrenalin er også den eneste klubben som uttrykker avhengighet til støtteordningene fra NIF i så stor grad. Representanten fra Oslo Sidelengs uttrykker det slik:

Per nå har vi ikke søkt mer midler utover de ordinære tilskuddsordningene gjennom LAM-midler fra NIF og hodestøtteordningen gjennom Oslo Idrettskrets (OIK) (representant Oslo Sidelengs).

NIF fordeler ressurser gjennom ulike støtteordninger, noe som gir de utilitaristisk makt (Mitchell et al., 1997). NIF har også egenskaper i kraft av posisjonen de har som organisasjon. Idrettslagene plikter å følge NIFs Lov, noe som gir NIF tvangsmakt i tillegg til normativ makt og evne til å legge press på klubbene (Mitchell et al., 1997).

NIF har også organisatorisk og sosial legitimitet i forhold til idrettslagene på grunn av organiseringen (Mitchell et al., 1997). På bakgrunn av egenskapene nevnt over defineres NIF som en definitiv interessent (Mitchell et al., 1997).

5.2.5 Kommune

Begge særrettslagene nevner kommunen og NSBF som en avgjørende samarbeidspartner for å tilrettelegge for railparkene. NSBF blir diskutert i et eget underkapittel.

Vi har en avtale med Oslo Kommune. De har leid inn et selskap som setter de [rail- og bokselementer] ut, legger på snø og tar de inn og oppbevarer de for oss. Uten kommunen hadde vi ikke hatt kapasitet til å følge dette opp eller sted å oppbevare railsene. De er tunge og det krever tilgang på truck og gravemaskin (representant Oslo Sidelengs)

Avtalen det er snakk om er en muntlig avtale som løper fra sesong til sesong (representant Oslo Sidelengs, e-post 21. mars 2015). Kommunen kan på trekke seg fra avtalen når de vil ettersom det er de som er grunneier. For Oslo Sidelengs bidrar kommunen med ressurser og kompetanse i form av frakt, maskiner, oppbevaringslokale og grunn. Dette gir kommunen tvangs-, utilitaristisk- og normativ makt og evne til å legge press på klubben (Mitchell et al., 1997). Som grunneier har også kommunen organisatorisk legitimitet i forhold til avtalen (Mitchell et al., 1997).

Representanten fra Bodø BK gir uttrykk for ett lignende forhold til Bodø kommune i forbindelse med den lokale akebakken.

De stiller jo opp med plass der vi kan ha vår arena der vi kan ha vår akebakke og railpark. De stiller med tråkkemaskin når det trengs. Og de stiller med lys i akebakken og tilbake får de aktivitet i anlegget (representant Bodø BK).

Bodø kommune har en tettere relasjon ovenfor Bodø BK enn Oslo kommune har ovenfor Oslo Sidelengs. Dette har ført med seg at Bodø BK har en kontaktperson i kommunen de kan spørre vedrørende for eksempel søknader til utstyr.

Ja, vi har også søkt kommunen. Der fikk vi en kontaktperson som vi hadde med oss rundt å vite frem hva vi drev med og hvorfor vi trengte midler. Det endte opp med en tett relasjon, derfor er det lett for oss å få tilbakemelding på våre søknader, hva som funker og hva som ikke funker. For eksempel har vi fått

midler til innkjøp av rails, støtte til utdanning og profileringsartikler (representant Bodø BK).

I tillegg til ressurser i form av frakt, maskiner, oppbevaringslokale og grunn bidrar Bodø kommune også med midler til innkjøp av utstyr, noe som gir kommunen utilitaristisk makt (Mitchell et al., 1997). Den tette relasjonen gjør også at Bodø kommune har individuell legitimitet i forhold til Bodø BK (Mitchell et al., 1997).

Oslo og Bodø kommune stiller med ressurser i form av materiell og grunn. På bakgrunn av ovennevnte egenskaper kategoriseres kommunen som en definitiv interessent (Mitchell et al., 1997). Som representanten fra Oslo Sidelengs sier, hadde ikke dette tiltaket vært mulig uten kommunens hjelp.

Gruppene i fleridrettslagene har ikke samme forholdet til kommunen. Representanten fra Nannestad IL er den eneste av de to fleridrettsgruppene som nevner kommunen i forhold til tildeling av halltid.

5.2.6 Anleggseiere

Aktiviteten i klubben skjer stort sett i tilrettelagte anlegg, både på og utenfor snø. Anleggene nevnes på grunn av treningene og klubbenes påvirkning ved bygging av parkene. I forhold til de tilrettelagte områdene i alpinanlegget sier representanten fra Oslo Sidelengs at ”Tryvann har jo den eneste superpipen i Norge og har desidert den beste parken i Oslo, det er klart det er viktig for oss”. Bodø BK, Heming Adrenalin og NIL Snowboard trener også i anlegg utenfor vinterstid. Oslo Sidelengs trener ikke i tilrettelagte anlegg utenfor vinterstid men har andre sidelengs aktiviteter som longboard og surfecamper.

I forhold til å påvirke anleggene i utformingen av parkene er dette noe alle klubbene bortsett fra Oslo Sidelengs sier de gjør. Heming Adrenalin påpeker at de påvirker spesielt i forbindelse med arrangementer: ”Så vi er jo hele tiden i dialog med løypekjører og daglig leder, spesielt i forbindelse med arrangementer”. Representanten fra NIL Snowboard beskriver et godt forhold til anlegget ettersom de er med å legger forutsetninger for hvordan parken skal se ut. Dette kan ha å gjøre med at fleridrettslaget eier stiftelsen som eier anlegget. Bodø BK har som nevnt tidligere en rabattavtale på heiskort mot at de lager og vedlikeholder parken i deres lokale alpinanlegg.

Anleggene tilrettelegger ved å ha tilrettelagte områder hvor snowboardaktiviteten skjer. Dette krever kompetanse på hvordan man lager ulike elementer og ressurser til drift og vedlikehold, noe som gir anleggene utilitaristisk og normativ makt over klubbene (Mitchell et al., 1997). Alle klubbene samarbeider med anleggene selv om graden av samarbeid varierer, dette gir anlegget organisatorisk og individuell legitimitet (Mitchell et al., 1997). I forhold til press kan ikke anleggene kreve dette i forhold til treningene. Klubbene kan på et hvilket som helst tidspunkt velge å dra til et annet anlegg. Når det gjelder påvirkningen i forhold til utformingen av parkene kan anleggene velge å ikke høre på klubbene uten at klubbene kan gjøre noe. Dette gir anleggene evnen til å legge press på klubbene (Mitchell et al., 1997). Basert på argumentene som er nevnt over kategoriseres anleggseierne som forventet dominante interessenter i forhold til klubbens evne til å tilrettelegge for treningene (Mitchell et al., 1997). I forhold til klubbens evne til å påvirke alpinanleggenes utforming av parkene kategoriseres anleggene som definitive interessenter for alle klubbene bortsett fra Oslo Sidelengs (Mitchell et al., 1997).

5.2.7 Idrettskretsen

Klubbens idrettskretser trekkes frem som bidragsytere til treningene i klubben. Dette gjøres gjennom ressurser i form av midler og delvis gjennom kompetanse i form av veiledning.

Sist søkte vi i Oslo skikrets, man finner mange bra støtteordninger. Fire onsdager denne sesongen skal vi ha lavterskelkonkurranser for de aller minste. Dette arrangementet går under inkludering og det er det mye å få for (representant Heming Adrenalin).

I ettertid har jeg fått bekreftet via e-post (24. mars 2015) at Heming Adrenalin fikk 50 prosent av søkebeløpet fra OIK. Oslo Sidelengs har søkt og fått midler til kjøp av longboardutstyr: ”Har søkt om inkluderingsmidler og fått 25.000 til utstyr og honorar til instruktørene” (representant Oslo Sidelengs).

Bodø BK har hatt noe kontakt med sin idrettskrets i forbindelse med hjelp til klubbdrift, men har ikke søkt midler derfra. NIL Snowboard er den eneste klubben som ikke har noe forhold til sin idrettskrets. Representanten har ingen god grunn til dette annet at det går fint slik de gjør det i dag.

Idrettskretsene bidrar med ressurser gjennom støtteordninger til Heming Adrenalin og Oslo Sidelengs. De bidrar også med kompetanse gjennom å bistå Bodø BK vedrørende klubbdrift. Dette gir idrettskretsene utilitaristisk makt (Mitchell et al., 1997). I tillegg vil idrettskretsens posisjon i NIF organisasjonen gi de organisatorisk legitimitet (Mitchell et al., 1997). På bakgrunn av ovennevnte kategoriseres idrettskretsene som forventede dominante interessenter ovenfor Heming Adrenalin, Bodø BK og Oslo Sidelengs.

5.2.8 Stiftelser

Særidrettslagene nevner stiftelser i forbindelse med ressurser i form av midler til utstyr. Dette brukes i treningene i klubben. Representanten fra Oslo Sidelengs sier: ”klubben fikk 25.000,- til longboardutstyr gjennom Sparebankstiftelsen i forbindelse med Verdens Kuleste dag”. Representanten fra Bodø BK uttrykker at klubben har søkt både Gjensidigestiftelsen og Sparebankstiftelsen om mindre beløper til for eksempel snowboardutstyr, shapespader, markering og lignende. Videre uttrykker representanten fra Bodø BK: ”Vi søker på nett og må vise kvittering i etterkant slik at de kan se at vi har brukt midlene på det vi skulle”.

Stiftelsene bidrar med ressurser til utstyr og de legger føringer på hva det kan søkes på, dette gir de utilitaristisk og normativ makt (Mitchell et al., 1997). Stiftelsene krever også at klubbene viser kvitteringer for midlene klubben har fått innvilget. Dette gir stiftelsene evne til å legge press på klubbene (Mitchell et al., 1997). På bakgrunn av dette kategoriseres stiftelser som en forventede farlige interessenter (Mitchell et al., 1997).

5.3 Oppsummering resultat og diskusjon

Særidrettslagene tilrettelegger for egenorganisert aktivitet ved å lage og vedlikeholde offentlige railparker. Alle klubbene hevder de tilrettelegger for egenorganisert aktivitet gjennom treningene i klubben. Aktiviteten er et møtepunkt hvor medlemmer avtaler å treffes utenfor det organiserte for å drive egenorganisert aktivitet. Alle klubbene bortsett fra Oslo Sidelengs hevder de tilrettelegger for egenorganisert aktivitet gjennom å påvirke utformingen av de tilrettelagte områdene for snowboardaktivitet i alpinanleggene. På bakgrunn av dette kan man si at særidrettslagene tilrettelegger for egenorganisert aktivitet i større grad enn fleridrettsgruppene.

I forhold til railparkene identifiserte særiddrettslagene medlemmer, ressurspersoner, kommunen og NSBF som interessenter. Alle kategoriseres som definitive interessenter (se tabell 4).

Tabell 4: Særiddrettsklubbene - Identifisering og kategorisering av interessenter som påvirker klubbens evne til å lage og vedlikeholde railparker.

Interessenter	Bidrag	Kategori
Medlemmer	Ressurser	Definitiv
Ressurspersoner	Ressurser	Definitiv
NSBF	Ressurser	Definitiv
Kommunen	Ressurser	Definitiv

I forhold til treningene identifiserer alle klubbene medlemmer, ressurspersoner, NSBF, NIF og anlegg som interessenter. Medlemmene, ressurspersonene, NSBF og NIF kategoriseres som definitive interessenter av alle klubbene. Mens anleggene kategoriseres som forventet dominante. Representantene fra Oslo Sidelengs, Bodø BK og Heming Adrenalin identifiserer også idrettskretsen. Idrettskretsen kategoriseres som en forventet dominant interessent. Bare særiddrettslagene identifiserer stiftelsene som interessenter. Disse kategoriseres som forventet farlige interessenter (se tabell 5).

Tabell 5: Særiddrettsklubbene - identifisering og kategorisering av interessenter som påvirker klubbens evne til å tilrettelegge for treninger.

Interessenter	Bidrag	Kategori
Medlemmer	Ressurser	Definitiv
Ressurspersoner	Ressurser	Definitiv
NSBF	Ressurser	Definitiv
NIF	Ressurser	Definitiv
Anlegg	Ressurser, kompetanse	Forventet dominant
Idrettskrets	Ressurser, kompetanse (Bodø BK)	Forventet dominant Ikke-interessent (NIL)
Stiftelser	Ressurser	Forventet farlig (Kun særiddrettslagene)

I forhold til Bodø BKs, Heming Adrenalins og NIL Snowboards evne til å påvirke utformingen av de tilrettelagte områdene for snowboardaktivitet i alpinanleggene identifiserer medlemmer, ressurspersoner og anlegg som interessenter. Disse kategoriseres som definitive interessenter (se tabell 6).

Tabell 6: Bodø BK, Heming Adrenalin og NIL Snowboard - Identifisering og kategorisering av interessenter som påvirker klubbens evne til å påvirke utformingen av tilrettelagte områder for snowboardaktivitet i alpinanlegg.

Interessenter	Bidrag	Kategori
Medlemmer	Ressurser	Definitiv
Ressurspersoner	Ressurser	Definitiv
Anlegg	Rammebetingelser	Definitiv

6. Konklusjon

Interessentene påvirker tilretteleggingen av egenorganisert aktivitet i klubbene hovedsakelig gjennom ressurser. Dette dreier seg om økonomiske midler men også utstyr til aktivitet. Kategoriseringen av interessentene viser at klubbene er svært avhengig av interessentene de identifiserer. De fleste interessentene kategoriseres som definitive interessenter mens de resterende kategoriseres som forventede interessenter. Dette vil si at interessentene i stor grad påvirker tilretteleggingen av egenorganisert aktivitet i snowboardklubbene.

Særidrettslagene tilrettelegger for egenorganisert aktivitet ved å lage og vedlikeholde offentlige railparker. Alle klubbene hevder de tilrettelegger for egenorganisert aktivitet gjennom treningene i klubben. Aktiviteten er et møtepunkt hvor medlemmer avtaler å treffes utenfor det organiserte for å drive egenorganisert aktivitet. Alle klubbene bortsett fra Oslo Sidelengs hevder de tilrettelegger for egenorganisert aktivitet gjennom å påvirke utformingen av de tilrettelagte områdene for snowboardaktivitet i alpinanleggene. På bakgrunn av dette kan man si at særiddrettslagene tilrettelegger for egenorganisert aktivitet i større grad enn fleridrettsgruppene.

I forhold til railparkene identifiserte særiddrettslagene medlemmer, ressurspersoner, kommunen og NSBF som interessenter. Alle kategoriseres som definitive.

I forhold til treningene identifiserer alle klubbene medlemmer, ressurspersoner, NSBF, NIF og anlegg som interessenter. Medlemmene, ressurspersonene, NSBF og NIF kategoriseres som definitive interessenter av alle klubbene. Mens anleggene kategoriseres som forventet dominante. Representantene fra Oslo Sidelengs, Bodø BK og Heming Adrenalin identifiserer også idrettskretsen. Idrettskretsen kategoriseres som en forventet dominant interessent. Bare særiddrettslagene identifiserer stiftelsene som interessenter. Disse kategoriseres som forventet farlige.

I forhold til Bodø BKs, Heming Adrenalins og NIL Snowboards evne til å påvirke utformingen av de tilrettelagte områdene for snowboardaktivitet i alpinanleggene identifiserer medlemmer, ressurspersoner og anlegg som interessenter. Disse kategoriseres som definitive.

Oppgaven kan være til nytte for snowboardklubber og andre klubber i NIF som tilrettelegger for egenorganisert aktivitet. Oppgaven kan også være av interesse for interessentene, både de som er nevnt av klubbrepresentantene og andre som mener de kan bidra. Studien viser hvordan fire snowboardklubber oppfatter sine interesser vedrørende egenorganisert aktivitet. Andre organisasjonsledd i NIF kan finne studiet nyttig i forhold til hvordan de i større grad kan bidra til tilretteleggingen i klubbene.

Denne oppgaven har kun hatt en deskriptiv tilnærming i til empirien. Det ville vært interessant å finne ut hvordan idrettslag burde forholde seg til de ulike interessentene for å bedre kunne legge til rette for egenorganisert aktivitet. På den måten ville klubbene hatt enda større nytte av forskningen.

Referanser

- Akselsen, R. E. (2013). Det Norske Alpinmarkedet: Nordmenns bruk av alinanlegg i 2013. Upublisert manuskript.
- Andersen, S. S. (2013). *Casestudier: forskningsstrategi, generalisering og forklaring*. Bergen: Fagbokforl.
- Bodø BK (2015). Hentet fra:
<https://www.facebook.com/BodoSnowboardklubb?ref=ts&fref=ts>. Hentet: 21.05.2015
- Breivik, G. (2011). Norges idrettsforbund som ideologisk maktfaktor og aktivitetsskaper. In D. V. r. Hanstad, M. K. Sisjord, & H. B. Skaset (Eds.), *Norsk idrett - indre spenning og ytre press*. Oslo: Akilles.
- Breivik, G. (2013). *Jakten på et bedre liv: fysisk aktivitet i den norske befolkning 1985-2011*. Oslo: Universitetsforl.
- Brekke, J.-P. (2003). *Utenfor løypa?: forsøk med direkte medlemskap i Norges snowboardforbund* (Vol. 2003:3). Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Carroll, A. B., & Buchholtz, A. K. (1996). Ethics and stakeholder management. *Cincinnati: South-Western*.
- Clarkson, M. (1994). *A risk based model of stakeholder theory*. Paper presented at the Proceedings of the second Toronto conference on stakeholder theory.
- Clarkson, M. E. (1995). A stakeholder framework for analyzing and evaluating corporate social performance. *Academy of Management Review*, 20(1), 92-117.
- Côté, J., Baker, J., & Abernethy, B. (2007). Practice and play in the development of sport expertise. *Handbook of sport psychology*, 3, 184-202.
- Côté, J., Baker, J., & Abernethy, B. (2003). From play to practice: A developmental framework for the acquisition of expertise in team sports. In J. L. Starks & K. A. Ericsson (Eds.), *Expert performance in sports : advances in research on sport expertise* (pp. 89-113). Champaign, Illinois: Human Kinetics.
- Donaldson, T., & Preston, L. E. (1995). The Stakeholder theory of the Corporation: Concepts, Evidence, and Implication. *The Academy of Management Review*, 20(1), 65-91.
- Enjolras, B. (2004). Idrett mellom statlig styring og selvbestemmelse Idrettens bruk av spillemidler. Oslo: Akilles.
- Enjolras, B., Waldahl, R. H., & Seippel, Ø. (2011). *Norsk idrett: organisering, fellesskap og politikk* (2. utg. ed.). Oslo: Akilles.

- FIS (2015). The FIS official bulletin 2014. Hentet fra: <http://www.fis-ski.com/inside-fis/marketing-and-communication/communication/fis-bulletin/>
- Flick, U. (2009). *An introduction to qualitative research* (4th ed. ed.). Los Angeles, Calif: SAGE.
- Føllesdal, D., & Walløe, L. (2002). *Argumentasjonsteori, språk og vitenskapsfilosofi* (7. utg., 2. oppl. ed.). Oslo: Universitetsforl.
- Freeman, R. E. (1984). *Strategic management: a stakeholder approach*. Boston: Pitman.
- Freeman, R. E. (1994). The Politics of Stakeholder theory: some future Directions. *Business Ethics Quarterly*, 4(4), 409-421.
- Friedman, M. T., Parent, M. M., & Mason, D. S. (2004). Building a framework for issues management in sport through stakeholder theory. *European Sport Management Quarterly*, 4(3), 170-190. doi: 10.1080/16184740408737475
- Gilberg, R., & Breivik, G. (1999). *Hvorfor ble de beste best? : barndom, oppvekst og idrettslig utvikling hos 18 av Norges mestvinnende idrettsutøvere*. Oslo: Norges idrettshgskole, Institutt for samfunnsfag.
- Grønmo, S. (2004). *Samfunnsvitenskapelige metoder*. Bergen: Fagbokforl.
- Hansen, E. B. (1999). *Ung og aktiv?* Rud: Norges idrettsforbund og olympiske komite.
- Hansen, E. B. (2000). Barn i fysisk aktivitet: MMIs data om barns deltakelse og innvolvering i idrett og egenorganisert fysisk aktivitet. Barn.
- Heino, R. (2000). New Sports What is So Punk about Snowboarding? *Journal of Sport & Social Issues*, 24(2), 176-191.
- Heming.no (2015). <http://heming.no/idretter/adrenalin/>. Hentet: 17.04.2015
- Henrikson, J., & Sundberg, C. J. (2008). Generelle effekter av fysisk aktivitet. In R. Bahr (Ed.), *Aktivitetshåndboken: fysisk aktivitet i forebygging og behandling*. Oslo: Helsedirektoratet.
- Howe, S. (1998). *Sick: a cultural history of snowboarding*. New York: St. Martin's Griffin.
- Humphrey, D. (1996). Snowboarders: Bodies out of Control and in Conflict. *Sporting Traditions*, 13, 3-24.
- IL Heming (2014a). Adrenalin - Resultat 2014_Budjsett 2015. Hentet fra: <http://heming.no/idretter/adrenalin/>
- IL Heming (2014b). Årsrapport 2014. Hentet fra: <http://heming.no/sidemeny/lover/>

- Jacobsen, D. I. (2000). *Hvordan gjennomføre undersøkelser? : innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Kvale, S., Brinkmann, S., Anderssen, T. M., & Rygge, J. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju* (2. utg. ed.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Meld. St. 26 (2011-2012). Den Norske Idrettsmodellen. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/nb/dokumenter/meld-st-26-20112012/id684356/?docId=STM201120120026000DDDEPIS&ch=1&q=den%20norske%20idrettsmodellen&redir=true&ref=search&term=den%20norske%20idrettsmodellen>
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook* (2nd ed. ed.). Thousand Oaks, Calif: Sage.
- Mitchell, R. K., Agle, B. R., & Wood, D. J. (1997). Toward a Theory of Stakeholder Identification and Salience: Defining the Principal of who and what really counts. *The Academy of Management Review*, 22(4), 853-886.
- Mjaavatn, P. E. (1999). *Splitthopp, epleslang og fotball: en rapport om barn og egenorganisert fysisk aktivitet*. Rud: Norges idrettsforbund og olympiske komité.
- Nannestad IL (2015). Årsrapport 2014. Hentet fra: <http://www.nannestadil.no>
- Nannestad Skisenter (2015). Hentet fra: <http://skinannestad.no/default.asp?pageid=20272>. Hentet: 31.05.2015
- Näsi, J. (1995). What is Stakeholder thinking? A snapshot of a social theory of the firm. In N. J. (Ed.), *Understanding stakeholder thinking* (pp. 19-32). Helsinki: LSR-Julkaisut Oy.
- Norges Fotball Forbund (2015). Årsrapport 2014. Hentet fra: <http://www.forbundstinget.no>
- NIF (2014). NIFs årsrapport for 2014. Hentet fra: <http://www.idrettsforbundet.no/om-nif/idrettstinget-2015/>
- NIF (2011). Idrettspolitisk dokument 2011-2015. Hentet fra: <http://www.idrettsforbundet.no/om-nif/idrettspolitisk-dokument-2011-2015/>
- NIF (2010). Anleggspolitisk Handlingsplan for norsk idrett. Hentet fra: http://www.idrettsforbundet.no/globalassets/1-norges-idrettsforbund/anlegg/nif_brosjyre_anleggsplan_lav.pdf
- NIF (2007). Idrettspolitisk dokument 2007-2011. Hentet fra: <http://www.idrettsforbundet.no/om-nif/idrettspolitisk-dokument-2011-2015/>
- Norges Snowboardforbund (2014). Årsrapport 2013-2014. Upublisert manuskript

- Norges Snowboardforbund (2013). Strategiplan 2013-2017. Upublisert manuskript
- Oslo Sidelengs (2015). Hentet fra: <http://www.oslosidelengs.no/faste-aktiviteter>. Hentet: 15.05.2015
- Oslo Sidelengs (2014). Årsberetning, regnskap og budsjett OSB Årsmøte 2014. Hentet fra: <https://www.facebook.com/groups/oslosidelengs/files/>
- Oslo Vinterpark (2015). Hentet fra: http://www.oslovinterpark.no/heiskort/515-heiskort-oslo-vinterpark-2014-2015-tryvann#.VWr_usaFG_0. Hentet: 31.05.2015
- Rinehart, R. (2000). Arriving sports. Alternatives to formal sports. In J. J. Coakley & E. Dunning (Eds.), *Handbook of sports studies* (pp. 504-521). London, Thousand Oaks, New Dehli: Sage Publications.
- Seippel, Ø. (2005). *Orker ikke, gidder ikke, passer ikke?: om frafallet i norsk idrett* (Vol. 2005:3). Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Sisjord, M.-K. (1993). *Idrett og ungdomskultur : Bø-ungdom i tall og tale*. Norges idrettshøgskole, Oslo.
- Sivesind, K. H. (1996). Sortering av kvalitative data : metodologiske prinsipper og praktiske erfaringer fra analyse med dataprogrammer. In H. Holter & R. Kalleberg (Eds.), *Kvalitative metoder i samfunnsforskning* (pp. 240-273). Oslo: Universitetsforl., 1996.
- Skille, E. (2005). Individuality or Cultural Reproduction?: Adolescents' Sport Participation in Norway: Alternative versus Conventional Sports. *International Review for the Sociology of Sport*, 40(3), 307-320. doi: 10.1177/1012690205060230
- Steen-Johnsen, K. (2008). Networks and the Organization of Identity: The Case of Norwegian Snowboarding. *European Sport Management Quarterly*, 8(4), 337-358. doi: 10.1080/16184740802461629
- Suchman, M. C. (1995). Managing legitimacy: Strategic and institutional approaches. *Academy of Management Review*, 20(3), 571-610.
- Sulitjelma Fjellandsby (2015). Hentet fra: <http://www.sulitjelma-fjellandsby.no/Heiskort>. Hentet: 31.05.2015
- Thagaard, T. (2013). *Systematikk og innlevelse: en innføring i kvalitativ metode*. Bergen: Fagbokforl.
- Thorpe, H. A. (2004). Embodied boarders: Snowboarding, status and style.
- Walsh, A., & Brown, A. (1999). *Not for Sale!: United for United; Manchester United, Murdoch and the Defeat of BskyB*: Mainstream.

Windsor, D. (1992). *Stakeholder management in multinational enterprises*. Paper presented at the Proceedings of the Third Annual Meeting of the International Association for Business and Society.

Wood, D. J. (1991). Corporate social performance revisited. *Academy of Management Review*, 16(4), 691-718.

Yin, R. K. (2014). *Case study research : design and methods* (5th ed. ed.). Los Angeles, Calif: SAGE.

Tabelloversikt

Tabell 1: Klubbene som er inkludert i studien, antall medlemmer, kostnad for medlemskontingent og klubbens organisering.	16
Tabell 2: Informantenes alder, rolle i klubben, dato og lengde på intervjuene og hvordan intervjuene ble gjennomført.....	27
Tabell 3: Aldersfordeling blant klubbene etter tall fra Idrettsregistreringen 2014 (NSBF, 2015).	33
Tabell 4: Særidrettsklubbene - Identifisering og kategorisering av interessenter som påvirker klubbens evne til å lage og vedlikeholde railparker.	45
Tabell 5: Særidrettsklubbene - identifisering og kategorisering av interessentenr som påvirker klubbens evne til å tilrettelegge for treninger.....	45
Tabell 6: Bodø BK, Heming Adrenalin og NIL Snowboard - Identifisering og kategorisering av interessenter som påvirker klubbens evne til å påvirke utformingen av tilrettelagte områder for snowboardaktivitet i alpinanlegg.....	46

Figuroversikt

Figur 1: Klassifisering av interessentgrupper for å avgjøre relevans (Friedman et al., 2004, p. 178).....	23
---	----

Vedlegg

Vedlegg 1:

Pallplasseringer for det norske snowboardlandslaget for 2014-2015.

Navn	Plassering	Vertsnasjon	Konkurransen
Ståle Sandbech	2.	USA	Burton US presented by MINI
Ståle Sandbech	2.	RUS	Olympic Winter games
Ståle Sandbech	3.	USA	X-Games
Ståle Sandbech	3.	USA	X-Games
Ståle Sandbech	1.	USA	U.S. Snowboarding Grand Prix
Ståle Sandbech	2.	SUI	Freestyle.ch
Ståle Sandbech	1.	NZL	Burton High Fives presented by MINI
Aleksander Østereng	2.	SUI	Burton European Open presented by MINI
Torstein Horgmo	2.	USA	U.S. Snowboarding grand prix
Brage Richenberg	1.	SUI	Burton European Open presented by MINI
Brage Richenberg	3.	AUT	O'Neill pleasure jam
Gjermund Bråten	1.	AUS	The Mile High by Carlton Dry
Torgeir Bergrem	1.	AND	Grandvalira Total Fight
Torgeir Bergrem	3.	CAN	Snowboard Jamboree
Torgeir Bergrem	3.	AUS	The Mile High by Carlton Dry
Silje Norendal	3.	USA	Community Cup presented by Volvo
Silje Norendal	1.	USA	X-Games
Silje Norendal	3.	USA	Dew Tour iON Mountain Championship
Silje Norendal	3.	NZL	Burton High Fives presented by MINI
Silje Norendal	1.	AUS	The Mile High by Carlton Dry
Kjersti Buaas	1.	USA	Community Cup presented by Volvo
Helene Olafsen	3.	USA	X-Games

Vedlegg 2:

Informasjonsskriv til informantene

Forespørsel om deltakelse i forskningsprosjekt

"Snowboardklubben – Viktigst for snowboarderne eller for NIF?"

Hvem står bak studien

Mastergradsstudent, Hans Petter Vårnes (hp.vaarnes@gmail.com)

Prosjektstart: 01.06.2014

Prosjektslutt: 01.12.2015

Bakgrunn og hensikt

Forskningsprosjektet danner grunnlaget for min masteroppgave ved Norges idrettshøgskole (NIH). Formålet med prosjektet er å belyse, kartlegge og analysere situasjonen knyttet til egenorganisert aktivitet i snowboard. Det er ønskelig å finne ut hvordan klubben driver egenorganisert aktivitet og hvilke aktører som bidrar til tilretteleggingen av egenorganisert aktivitet i klubb.

Hva innebærer studien?

Studien vil innebære et dybdeintervju. Intervjuene vil bli gjennomført på den involverte arbeidssted, på Norges idrettshøgskole eller et annet sted etter nærmere avtale. Spørsmålene vil dreie seg rundt forståelsen av sin egen posisjon i idretten i forhold til egenorganisert aktivitet. Intervjuet vil vare i 45-120 min. Aktuelle intervjupersoner vil være sentrale personer på forskjellige nivåer i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite (NIF).

Mulige fordeler og ulemper

Studien er ute etter personers tolkninger og erfaringer. Alle involverte får ytre sitt synspunkt om egenorganisert aktivitet. Studien er anonym så sensitiv informasjon vil ikke komme ut. Videre er det ønskelig at studien vil kunne være med å øke kunnskap og forståelse knyttet til situasjonen rundt egenorganisering.

Hva skjer med informasjonen om deg?

Informasjonen som hentes vil kun være tilgjengelig for involverte personer i studien. På denne måten tilstreber studien at sensitiv informasjon ikke vil komme ut. I den ferdige studien vil navn og andre referanser som vil kunne være personifiserende byttes ut. Likevel, siden aktørene jeg intervjuer er i sentrale posisjoner, vil noe av informasjonen i det ferdige resultatet kunne være indirekte personifiserende for noen. Intervjuet blir tatt opp via diktafon for så å bli transkribert. Intervjupersonen får muligheten til å godkjenne sitater og utsagn i det ferdige resultatet. Alle lydfiler og navnelister slettes ved prosjektets slutt.

Frivilligdeltagelse

Det er frivillig og delta i studien. Dette medfører at de involverte kan trekke seg når som helst i prosessen, uten å oppgi grunn. Dette vil ikke få konsekvenser for din videre behandling. Et skjema som bekrefter ens deltagelse blir skrevet under. Skulle man ønske å trekke seg etter man har skrevet under er dette helt uproblematisk.

Dersom du har spørsmål til studien eller ønsker å trekke deg, ta kontakt med Hans Petter Vårnes på 47634368 eller på hp.vaarnes@gmail.com

Samtykke til deltagelse i studien

Jeg er villig til å delta i studien

(Signert av deltager, dato)

Jeg bekrefter å ha gitt informasjon om studien

(Signert, rolle i studien, dato)

Vedlegg 3:

Godkjenning fra Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste

Per Øystein Hansen
Seksjon for kultur og samfunn Norges idrettshøgskole
Postboks 4014 Ullevål stadion
0806 OSLO

Vår dato: 22.01.2015

Vår ref: 41603 / 3 / SSA

Deres dato:

Deres ref:

TILBAKEMELDING PÅ MELDING OM BEHANDLING AV PERSONOPPLYSNINGER

Vi viser til melding om behandling av personopplysninger, mottatt 13.01.2015. Meldingen gjelder prosjektet:

<i>41603</i>	<i>Snowboardklubbene - viktigst for NIF eller snowboarderne?</i>
<i>Behandlingsansvarlig</i>	<i>Norges idrettshøgskole, ved institusjonens øverste leder</i>
<i>Daglig ansvarlig</i>	<i>Per Øystein Hansen</i>
<i>Student</i>	<i>Hans Petter Vårnes</i>

Personvernombudet har vurdert prosjektet og finner at behandlingen av personopplysninger er meldepliktig i henhold til personopplysningsloven § 31. Behandlingen tilfredsstiller kravene i personopplysningsloven.

Personvernombudets vurdering forutsetter at prosjektet gjennomføres i tråd med opplysningene gitt i meldeskjemaet, korrespondanse med ombudet, ombudets kommentarer samt personopplysningsloven og helseregisterloven med forskrifter. Behandlingen av personopplysninger kan settes i gang.

Det gjøres oppmerksom på at det skal gis ny melding dersom behandlingen endres i forhold til de opplysninger som ligger til grunn for personvernombudets vurdering. Endringsmeldinger gis via et eget skjema, <http://www.nsd.uib.no/personvern/meldeplikt/skjema.html>. Det skal også gis melding etter tre år dersom prosjektet fortsatt pågår. Meldinger skal skje skriftlig til ombudet.

Personvernombudet har lagt ut opplysninger om prosjektet i en offentlig database, <http://pvo.nsd.no/prosjekt>.

Personvernombudet vil ved prosjektets avslutning, 31.12.2015, rette en henvendelse angående status for behandlingen av personopplysninger.

Vennlig hilsen

Vigdis Namtvedt Kvalheim

Sondre S. Arnesen

Kontaktperson: Sondre S. Arnesen tlf: 55 58 33 48

Vedlegg: Prosjektvurdering

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved NSDs rutiner for elektronisk godkjenning.

Avdelingskontorer / District Offices:

OSLO: NSD, Universitetet i Oslo, Postboks 1055 Blindern, 0316 Oslo. Tel: +47-22 85 52 11. nsd@uio.no

TRONDHEIM: NSD, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, 7491 Trondheim. Tel: +47-73 59 19 07. kyrre.svarva@svt.ntnu.no

TROMSØ: NSD, SVF, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø. Tel: +47-77 64 43 36. nsdmaa@sv.uit.no

Kopi: Hans Petter Vårnes hp.vaarnes@gmail.com

Utvalget informeres skriftlig og muntlig om prosjektet og samtykker til deltakelse. Informasjonsskrivet er godt utformet.

Det behandles enkelte opplysninger om tredjeperson. Det skal kun registreres opplysninger som er nødvendig for formålet med prosjektet. Opplysningene skal være av mindre omfang og ikke sensitive, og skal anonymiseres i publikasjon. Så fremt personvernulempen for tredjeperson reduseres på denne måten, kan prosjektleder unntas fra informasjonsplikten overfor tredjeperson, fordi det anses uforholdsmessig vanskelig å informere.

Personvernombudet legger til grunn at forsker etterfølger Norges idrettshøgskole sine interne rutiner for datasikkerhet. Dersom personopplysninger skal lagres på privat pc/mobile enheter, bør opplysningene krypteres tilstrekkelig.

Forventet prosjektslutt er 31.12.2015. Ifølge prosjektmeldingen skal innsamlede opplysninger da anonymiseres. Anonymisering innebærer å bearbeide datamaterialet slik at ingen enkeltpersoner kan gjenkjennes. Det gjøres ved å:

- slette direkte personopplysninger (som navn/koblingsnøkkel)
- slette/omskrive indirekte personopplysninger (identifiserende sammenstilling av bakgrunnsopplysninger som f.eks. bosted/arbeidssted, alder og kjønn)
- slette lydopptak

